

Dječji vrtić „Crvenkapica“, Ilok

Trg sv. Ivana Kapistrana 2

Ilok

GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA

Dječjeg vrtića "Crvenkapica" Ilok

za pedagošku 2020./2021. godinu

Ilok, rujan 2020.

Na temelju članka 21. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (N.N.br. 10/97,107/07 i 94/13.) te članka 50. Statuta Dječjeg vrtića „Crvenkapica“ Ilok, Upravno vijeće na sjednici održanoj dana 29. rujna 2020. godine, a na prijedlog Odgojiteljskog vijeća donosi:

GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA

Dječjeg vrtića "Crvenkapica" Ilok
za pedagošku 2020./2021. godinu

Osnovni podaci o Dječjem vrtiću:

Županija: Vukovarsko-srijemska

Predškolska ustanova: Dječji vrtić "Crvenkapica" Ilok

Adresa: Ilok, Trg sv. I. Kapistrana 2

Broj telefona: 032/591-019

KLASA: 601-02/20-03

URBROJ:2196/02-JT-01/20-215

SADRŽAJ

1. UVOD	4
2. USTROJSTVO PROGRAMA	7
3. MATERIJALNI UVJETI	12
3.1. MATERIJALNA I DIDAKTIČKA OPREMA	12
3.1.1 Od centara aktivnosti djeci će biti na raspolaganju:	12
3.1.2 Od materijala i didaktičke opreme djeci će biti na raspolaganju:.....	13
4. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD	14
4.1 OD PRVE DO DRUGE GODINE ŽIVOTA.....	17
4.2 OD DRUGE DO TREĆE GODINE ŽIVOTA.....	18
4.3 TREĆA GODINA ŽIVOTA.....	22
4.3.1 Tjelesni i psihomotorni razvoj.....	22
4.3.2 Socio–emocionalni razvoj	22
4.3.3 Spoznajni razvoj	23
4.3.4 Govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo.....	23
4.3.5 Aktivnosti	24
4.3.6 Sadržaji	26
4.4 ČETVRTA GODINA ŽIVOTA	26
4.4.1 Tjelesni i psihomotorni razvoj.....	26
4.4.2 Socio–emocionalni razvoj	27
4.4.3 Spoznajni razvoj	27
4.4.4 Govor, komunikacija, izražavanje stvaralaštvo.....	28
4.4.5 Aktivnosti	29
4.4.6 Sadržaji	32
4.5 PETA GODINA ŽIVOTA.....	33
4.5.1 Tjelesni i psihomotorni razvoj.....	33
4.5.2 Socio–emocionalni razvoj	33

4.5.3 Spoznajni razvoj	34
4.5.4 Govor, komunikacija, izražavanje stvaralaštvo	35
4.5.5 Aktivnosti	36
4.5.6 Sadržaji	39
4.6 ŠESTA I SEDMA GODINA ŽIVOTA	40
4.6.1 Tjelesni i psihomotroni razvoj	40
4.6.2 Socio–emocionalni razvoj	41
4.6.3 Spoznajni razvoj	42
4.6.4 Govor, komunikacija; izražavanje i stvaralaštvo.....	43
4.6.5 Aktivnosti	44
4.6.6 Sadržaji	46
4.7 PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA	48
5. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE	49
5.1 PROVODIT ĆEMO I DRUGE MJERE:	50
5.2 ZDRAVSTVENA DOKUMENTACIJA.....	51
6. NAOBRAZBA I USAVRŠAVANJE ODGOJNIH DJELATNIKA.....	53
6.1 OBLICI USAVRŠAVANJA	54
7. SURADNJA S RODITELJIMA.....	56
8. SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA	58
9. VREDNOVANJE PROGRAMA	60
9.1. VANJSKO VREDNOVANJE.....	60
9.2. SAMOVREDNOVANJE PROGRAMA.....	60
10. POSEBNI PROGRAMI	
Kraći program engleskog jezika	
Program katoličkog vjerskog odgoja – integrirani	
11. Program rada ravnatelja	
12. Program rada pedagoga	

UVOD

Plan i program odgojno-obrazovnog rada izrađen je i provodit će se sukladno sa zakonskim propisima koji se odnose na predškolski odgoj i obrazovanje. Osobito uporište nalazimo u Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07, 94/13, 98/19), njegovim izmjenama i dopunama, Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, Državnom pedagoškom standardu, Prijedlogu koncepcije razvoja predškolskog odgoja, Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece, Konvenciji o pravima djeteta.

Dječji vrtić osnovan je s ciljem zadovoljenja potrebe roditelja za smještajem djece predškolske dobi u općini Ilok, te ima dva područna objekta u Tovarniku i Bapskoj.

Vrtić će provoditi odgojno-obrazovni rad s djecom rane i predškolske dobi sukladno važećim propisima za predškolske ustanove. Kroz planirane programe vrtić će ostvarivati djelatnost njege, odgoja i obrazovanja, zdravstvene zaštite, pravilne prehrane i socijalne skrbi djece predškolske dobi koji su prilagođeni razvojnim i aktualnim potrebama djeteta, njegovim interesima i potencijalima. Istodobno, će poštovati prava djeteta i njegove obitelji kao i prava zaposlenika odgojno-obrazovne ustanove.

U ranoj i predškolskoj dobi od iznimnog je značaja odgojno-obrazovnom procesu pristupati holistički, te voditi brigu o cjelovitosti i nedjeljivosti odgoja, njege, zaštite i obrazovanja djece. Kvaliteta učenja i življenja djece rane dobi u izravnoj je povezanosti sa stvaranjem uvjeta za odgoj, učenjem i cjelovitim razvoje svakog djeteta.

Sukladno ovim spoznajama osigurat ćemo sve potrebne uvjete kako bi pružili i omogućili optimalne, stimulativne uvjete u kojima će djeca imati priliku aktivno učiti zajedno s vršnjacima i odraslima, odnosno uvjete za konstruiranje i sukonstruiranje znanja.

Globalni cilj nam je odgojno obrazovni rad organizirati u skladu sa suvremenom pedagoškom praksom, usklađivati ga s novim Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. U središte postaviti vrijednosti, načela i ciljeve a ne sadržaj odgoja i obrazovanja. Orijentirati se na ključne kompetencije, otvorenost prema van te uspostavljanje suradničkog odnosa odgojitelja s obiteljima djece, drugim vrtićima i ostalim relevantnim institucijama te povezivanje sa stručnjacima i svim važnim tijelima lokalne zajednice.

Cilj programa je djetetu osigurati okruženje u kojem će ono maksimalno razviti sve svoje osobne potencijale, zadovoljiti aktualne interese i time steći znanja, vještine i navike koje će

mu omogućiti uspješnu prilagodbu na nove uvjete života, rasta i razvoja. Okruženje kao niz materijalnih i komunikacijskih čimbenika organizirat će se tako da reguliraju djetetov psihički razvoj te da utječe na formiranje njegove osobnosti i njegovih socijalnih stavova i vještina.

Jasni kratkoročni i dugoročni ciljevi su osnova za izbor sadržaja i metoda rada.

Suvremenim pedagoškim koncepcijama ili pristupima usmjerenim na dijete, njegove potrebe, prava i razvojne interese, vrtić će prilagođavati svoj ustroj i programsku strukturu.

- Sustavnim praćenjem, dokumentiranjem i vrednovanjem odgojno-obrazovnog rada usmjerit ćemo se na izgradnju što bogatije odgojne prakse u vrtiću
- Stvaranjem bogatijeg konteksta (materijalnog i socijalnog), podržavat ćemo, pratiti i bolje razumjeti sve procese učenja djece.
- Poticati ćemo kvalitetu ranog i predškolskog odgoja
- Postaviti temelje cjeloživotnog učenja
- Promicati i osvješćivati humanizaciju odnosa
- Razvijati demokratsku i otvorenu komunikaciju koja značajno utječe na kvalitetu življenja djece, odgojitelja i roditelja
- Orijentirat ćemo se na praćenje i podržavanje djetetova učenja te stjecanje roditeljskih i djetetovih kompetencija unutar redovitog, obogaćenog i drugih programa
- Osigurat ćemo kvalitetne pedagoške aktivnosti, tijekom kojih briga, njega i učenje čine suvislu cjelinu
- Osigurati sigurno okruženje, a istovremeno pružiti izazove, te poticati igru i aktivnosti
- Pružati potporu pri razvijanju povjerenja u vlastitu sposobnost razmišljanja, djelovanja, kretanja i učenja, tj. sposobnost razvijanja različitih perspektiva, kao što su intelektualna, jezična, etička, praktična, osjetilna i estetska.

1. USTROJSTVO PROGRAMA

Prema Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/1997., članak 15) program rada dječjeg vrtića odvijat će se u:

Dječjem vrtiću „Crvenkapica“, sa sjedištem u Iloku, Trg sv. Ivana Kapistrana 2, te u područnim objektima u Tovarniku i Bapskoj.

Sukladno kapacitetu i prostornim mogućnostima Dječjeg vrtića „Crvenkapica“, Ilok ostvarivat će se:

- redovni 10-satni program njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane, socijalne skrbi djece rane i predškolske dobi koji je prilagođen razvojnim potrebama djece te njihovim mogućnostima i sposobnostima. Program će se provoditi u pet odgojnih skupina djece starosti od 12 mjeseci do polaska u školu, u vremenu od 06:00-16:00 sati, pet dana u tjednu, kroz pedagošku godinu koja traje od 1. rujna do 31. kolovoza. Radno vrijeme će se dodatno uskladiti s potrebama djece i zaposlenih roditelja.
- Po jedna odgojna skupina u PO Tovarnik i Bapska
- Poludnevne i kraće programe odgojno-obrazovnog rada sa djecom (ovisno o potrebama djece i zahtjevima roditelja)

Za sve dodatne programe tražit će se dodatna verifikacija programa od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta. Svi programi ostvarivat će se prema Državnom pedagoškom standardu predškolskog odgoja i obrazovanja.

Imajući u vidu da odgoj i obrazovanje predškolske djece treba imati sve više osobina obiteljskog odgoja, odgojitelji trebaju svakodnevno ostvarivati i razvijati prisnost sa djecom, pozitivnu emocionalnu klimu i slobodnu dvosmjernu komunikaciju.

Posebno ćemo njegovati individualni pristup djetetu, uvažavati individualne razlike i osobitosti svakog pojedinog djeteta. Vrtić će pružiti djeci sigurno i poticajno okruženje za rast i razvoj svih kompetencija u skladu s općim kulturnim vrijednostima, ljudskim pravima i pravima djece. Za ostvarenje navedenog, vrtić će uključiti roditelje kao ravnopravne sudionike programa te lokalnu i širu zajednicu.

TABLICA 1. Ilok

Skupina	Broj djece
Leptirići – djeca u drugoj godini života	13
Cvjetići – djeca u trećoj godini života	14
Ježići – djeca u četvrtoj godini života	20
Kockice (treći odgojitelj) – djeca u 5. i 6. godini života	22 (1PP)
Olovčice – djeca u šestoj i sedmoj godini života	22 (2PP)
UKUPNO	91

TABLICA 1.1.

Područni objekt	Broj djece
Tovarnik	20
Bapska	14 (1PP)
UKUPNO	34

Ukupno upisane djece u ovoj pedagoškoj godini – **125**.

U svakoj skupini boravit će dva odgojitelja, osim u PO Bapska.

Program će se ostvarivati na temelju Godišnjeg plana i programa rada.

Nositelji programa:

Na programu predškolskog odgoja i obrazovanja, njege, zaštite zdravlja djece radit će ravnatelj (čl.37.) i odgojno-obrazovni radnici koji imaju stručnu spremu propisanu Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/1997., čl., 107/2007. i 94/2013.).

Stručni suradnik pedagog bit će angažiran na puno radno vrijeme radi promicanja i istraživanja različitih koncepcija, teorijskih postavki, znanstvenih spoznaja i dostignuća, unaprjeđivanja kakvoće rada s djecom i roditeljima, te stručnog usavršavanja, osposobljavanja i obrazovanja odgajatelja i ostalih sudionika u procesu, te istraživanja i vrednovanja kvalitete primjene programa, odnosno humanog i materijalno organizacijskog okruženja u kojima se programi provode. (Plan i program pedagoga)

Treći odgojitelj bit će angažiran pola radnog vremena u cilju ublažavanja i prevencije daljnjih razvojnih teškoća i stvaranje većih mogućnosti za uključivanje u redovite oblike odgoja i obrazovanja. U suradnji s odgojiteljima, utvrđivat će i ukazivati na individualne odgojno-obrazovne potrebe te određivati primjerene oblike i metode rada sukladno sposobnostima, mogućnostima i interesima pojedinog djeteta.

Na poslovima održavanja čistoće unutarnjih i vanjskih prostora, serviranja hrane radit će spremačica-servirka s punim radnim vremenom.

Administrativno računovodstvene poslove i poslove održavanja zgrade organizirat će Osnivač putem ovlaštenih servisa.

Odgojni djelatnici u okviru 40-satnog radnog tjedna ostvarivat će u neposrednom radu s djecom 27,5 sati, a preostale sate do punog radnog vremena ostvaruju kroz prateće poslove:

- Planiranje i pripremanja odgojno-obrazovnog rada
- Valorizacija odgojno-obrazovnog rada
- Provođenje i organiziranje raznih aktivnosti i sadržaja kao poticaja za kreiranje okruženja prilagođenih djeci i za djecu
- Suradnja s roditeljima, vanjskim suradnicima i kolegicama
- Vođenje dokumentacije
- Radionice i odgojiteljska vijeća
- Individualno, kolektivni i permanentno stručno usavršavanje
- Svečanosti, izleti

Satnica se fleksibilno pomiče u dane održavanje odgojiteljski vijeća, roditeljskih sastanaka, proslava, izleta i sl.

Dnevni raspored rada odgojiteljica:

- 6 sati neposrednog boravka u Vrtiću (5,5 sati neposrednog rada + 0,5 sati dnevnog odmora)
- 1,5 sati dnevne pripreme za rad i dnevna zapažanja
- 0,5 sati - ostali poslovi

Ostali poslovi odgojitelja obuhvaćaju planiranje, programiranje i vrednovanje rada, pripremu prostora i poticaja, suradnju i savjetodavni rad s roditeljima i ostalim te poslove stručnog usavršavanja.

Odgojiteljice će u 10-satnom programu raditi u dvije smjene. Rad tijekom srpnja i kolovoza organizirat će se sukladno provedenim anketama prema potrebama roditelja te će tada i odgojitelji koristiti svoj godišnji odmor.

U radu odgojitelja pojačano će se pratiti realizacija ostalih poslova:

- Evidencija prisutnosti djece

- Imenik
- Knjiga pedagoške dokumentacije odgojne skupine
- Evidencija o stručnom usavršavanju odgojitelja i stručnih suradnika
- Dokumentiranje aktivnosti djece (fotodokumentacija, mape, video zapisi)

Razrada tjedne satnice ravnatelja

TABLICA 2.

R.br.	Poslovi	Sati tjedno
1.	Ustrojstvo rada	10,00
2.	Materijalni uvjeti	5,00
3.	Odgojno obrazovni rad	14,00
4.	Stručno usavršavanje	2,00
5.	Suradnja s roditeljima	2,00
6.	Suradnja s vanjskim ustanovama	2,50
7.	Rad organa upravljanja	1,00
8.	Godišnji plan ravnatelja	1,00
9.	Pauza	2,50
UKUPNO		40,00

Bitne zadaće ravnatelja su:

- predlaganje godišnjeg plana i programa ustanove
- poticanje stručnih djelatnika u jačanju njihove osobne i profesionalne kompetencije, kao i osiguravanje uvjeta za vlastito stručno usavršavanje
- razvijanje organizacije, odnosno ustroja ustanove

Sukladno članku 37. Zakona o ustanovama, ravnatelj predstavlja i zastupa ustanovu, odgovoran je za zakonitost rada ustanove. (Plan rada ravnatelja)

2. MATERIJALNI UVJETI

Materijalni uvjeti rada u našoj Ustanovi ovise o količini financijskih sredstava uplaćenih iz proračunskih izvora Grada, te o količini sredstava uplaćenih od strane roditelja. U proteklom razdoblju zgrada vrtića je obnovljena energetsom obnovom, također i sanitarni čvorovi koji su prilagođeni djeci. Unutar zgrade još uvijek imamo većinu dotrajalog i starog namještaja koji ćemo nastojati kroz donacije i vlastita sredstva obnoviti.

Materijal potreban za planirane aktivnosti nabavljat će se za sve odgojne skupine prema potrebama djece i odgojitelja uz brigu o racionalnom korištenju sredstava.

3.1 MATERIJALNA I DIDAKTIČKA OPREMA

Da bi djeca mogla istraživati, surađivati i učiti, nužno je pripremiti okruženje u kojem će se osjećati slobodno, sigurno i ugodno. Prostor i materijali čine temelj za dječje aktivnosti kroz koje djeca uče. Budući da smo svjesni toga da djeca svoja znanja konstruiraju kroz neposredno iskustvo i suradnju s drugom djecom i odraslima, a ne direktnim poučavanjem, naša je zadaća stvoriti okruženje koje to omogućuje, potiče i podupire.

Praćenje djetetovih potreba i interesa, oslušivanje onoga što djecu uistinu zanima (a zanima ih puno toga), kao posljedicu trebalo bi imati stalno obogaćivanje prostora i materijala. Okruženje može značajno pojačati motivaciju tj. želju za pisanjem, čitanjem, računanjem i drugim aktivnostima koje podupiru i potiču dječji razvoj. Predmeti i materijali kojima se djeca koriste potiču djecu na promišljanja i razmatranja mogućnosti koja ona pružaju. Tako nestrukturirani materijali potiču fleksibilnije procese razmišljanja od materijala koji su strogo strukturirani. No i oni su jednako važni i pružaju nebrojene mogućnosti upravo za poticanje i razvoj ranog učenja.

3.1.1 Od centara aktivnosti djeci će biti na raspolaganju:

obiteljsko-dramski centar

centar kuhinje s opremom

centar frizera s opremom

centar lutaka s opremom

centar građenja s opremom

centar početnog čitanja i pisanja

stolno-manipulativni centar

centar umjetnosti

likovni centar

glazbeni centar

centar prirode i istraživanja

centar za igre vodom i pijeskom

Ostali centri koji će se formirati i mijenjati prema potrebama i interesu djece.

3.1.2 Od materijala i didaktičke opreme djeci će biti na raspolaganju:

- drvene i plastične kocke klasificirane prema vrsti i veličini, za građenje i konstruiranje
- puzzle, domino, lotto, čovječe ne ljuti se, memori, raznovrsne slagalice, pokrivaljke
- slikopriče, radni listovi, stari udžbenici, dječji časopisi, enciklopedije, knjige za djecu
- olovke, drvene bojice, flomasteri, pastele, tempere, vodene boje, kistovi, glina, glinamol, papiri raznih veličina i oblika, kolaž- papir, škarice, ljepila
- glazbena linija, cd-i s instrumentalnom glazbom, dječjim pjesmicama i pričama, melodika, udaraljke, šuškalice u glazbenom kutiću
- razne tkanine, krpice, gumbi, konci, vuna, čepovi, povećalo, mikroskop, vaga, globus, magneti, metar

Djeci će također na raspolaganju biti i neoblikovani materijal: svježe i osušene plodine, odjeća, obuća, časopisi, novine, neupotrebljivi manji kućanski aparati, ambalaža, kartonske kutije, plastične boce i bočice, sjemenke i sl.

Potrošni materijal za redovnu djelatnost i neposredan rad s djecom bit će, nadamo se, osiguran tijekom odgojno obrazovnog rada u optimalnim količinama.

3. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD

Odgojno-obrazovni rad temelji se na humanističko-razvojnoj koncepciji i holističkom pristupu u razvoju djeteta, prema Prijedlogu koncepcije predškolskog odgoja, Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece, Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj, Konvenciji o dječjim pravima te suvremenim spoznajama novije hrvatske teorije i prakse predškolskog odgoja. Osnovni ciljevi unapređivanja odgojno-obrazovnog rada bit će usmjereni na pružanje podrške cjelovitom psihofizičkom razvoju, razvoju osobnosti djeteta, poštivanju prava djeteta u svim aspektima (preživljavanja, razvojna prava, zaštitna prava, prava sudjelovanja), poticanje razvoja ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje te stjecanje znanja i vještina o značaju održivog razvoja. Odgojno-obrazovna koncepcija rada Vrtića temelji se na stvaranju uvjeta za zadovoljavanje razvojnih potreba djeteta, pružanju podrške djetetu u izražavanju želja, potreba i interesa, fleksibilno postavljenoj organizaciji vremena, prostora i odgojno-obrazovnog rada (slobodan izbor sadržaja rada, aktivnosti i materijala) te stvaranju okruženja za stjecanje izravnih iskustava. Zadaće i sadržaji odgojno-obrazovnog rada bit će realizirani kroz igru kao dominantnog oblika učenja predškolskog djeteta, te planiranih aktivnosti kao oblika integriranog učenja (sklopovi aktivnosti, teme, projekti) za stjecanje osnovnih životnih znanja i vještina (učiti biti, učiti znati, učiti raditi, učiti živjeti zajedno). S tim u svezi, unapređivat ćemo intelektualni, društveni, moralni, duhovni i motorički razvoj bogaćenjem znanja, razvijanjem pozitivne slike o sebi i identiteta te odgajanjem u duhu humanizma i tolerancije, odgovornosti, autonomije i kreativnosti. Osnovna polazišta u pedagoškom radu bit će osiguravanje zdrave, sigurne i poticajne sredine te na temelju promatranja razvoja, interesa i sposobnosti podržavanje i razvijanje svih aspekata razvoja djeteta (tjelesnih, socio-emocionalnih, spoznajnih, razvoj govora, izražavanja i stvaranja) u suradnji s obitelji, kao primarnom socijalnom zajednicom, kao i lokalnom i širom zajednicom u kojoj dijete odrasta. Uloga odgojitelja bit će kreiranje poticajnog okruženja kroz ponudu različitih aktivnosti i materijala zasnovanih na zanimljivostima, iznenađenjima, neočekivanostima, neobičnosti, čuđenju, zadivljenosti, ushićenosti, koji će pobuditi interes i radoznalost djeteta za bavljenje različitim vrstama aktivnosti. Uloga odgojitelja u razvijanju unutarnje motivacije djeteta ostvaruje se u ponudi aktivnosti i materijala za igru, rad i učenje koji imaju najveće odgojno-obrazovne mogućnosti, a sam izbor između ponuđenog uz nenametljivo usmjeravanje, ustupaju djetetu. Aktivnosti koje dijete samo odabere za postizanje svojih ciljeva su instrument za razvijanje socio-emocionalnih i kognitivnih snaga u kojima će dijete težiti ostvarivanju svojih ciljeva i to na

najvišoj razini svojih sposobnosti te pri tome razvijati i niz dragocjenih osobina ličnosti kao što su poduzetnost, ustrajnost, sposobnost koncentracije, maštovitost, snalažljivost, sposobnost rješavanja problema. U pedagoškom radu oslanjat ćemo se na realno postavljene ciljeve za dijete (ni preniski niti previsoki ciljevi) te izgrađivati duh optimizma, povjerenje u vlastite snage, samopouzdanje, pozitivnu sliku o sebi, motivaciju za postignućem, razvijanje motiva uspješnosti i motivaciju za učenjem kod djeteta. Organizaciju odgojno-obrazovnog rada postaviti ćemo fleksibilno: ovisno o potrebama i psihofizičkim karakteristikama djeteta te izmjenjujući dinamične i statične aktivnosti. Oslonac pedagoškog rada bit će unutarnja motivacija djeteta, odnosno unutarnje snage djeteta u zadovoljavanju svojih potreba, a uloga vrtića određuje se kao optimalna sredina u poticanju i ispoljavanju tih snaga. U cilju razvijanja unutarnje motivacije za učenje u odgojno-obrazovnom radu djeca imaju pravo odlučivanja o tome čime će se baviti (što će učiti), gdje, kako i koliko, kojom brzinom, s kime i uz čiju pomoć, kao i pravo znati što uče, koje bi uključivalo i pravo da odbiju aktivnosti ako u njima ne vide smisao. Odgojno-obrazovni rada realizirat će se na temelju primjene suvremenih procesa učenja koji se realiziraju kroz paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti djece, oblikovanje pedagoških situacija i odgojno-obrazovnog procesa tako da svaka aktivnost istodobno podupire cjelovit razvoj djeteta te potiče dijete na samo-procjenju i preuzimanje odgovornosti za svoje izbore ponašanja.

Provodit će se aktivnosti za poticanje znatiželjnog, aktivnog i stvaralačkog odnosa djeteta prema okolini i svijetu koji ga okružuje te razvijati osjećaje i početna shvaćanja o vrijednostima rada i čuvanja prirodnih, materijalnih i kulturnih dobara. S tim u svezi kreirat ćemo poticajna okruženja u funkciji igre, učenja i razvoja djeteta primjenom suvremenih procesa učenja te poticanja suradnje djece i odraslih. Pri ostvarivanju odgojno-obrazovnog rada s djecom, surađivat ćemo s roditeljima i vanjskim čimbenicima i njihovo sudjelovanje u odgojno-obrazovnom procesu s ciljem obogaćivanja programa rada i uključivanja djece u život zajednice. Pri kreiranju sadržajne koncepcije odgojno-obrazovnog rada s djecom u redovitim, cjelovitim, razvojnim programima cjelodnevnog i poludnevnog trajanja, kroz različite aktivnosti, sklopove aktivnosti, teme i rad djece na projektima, bit će provedeni sadržaji rada ponuđeni u globalnim temama.

Posebnu pozornost u odgoju posvetit ćemo razvoju pozitivnih društvenih odnosa, osobinama dobrog obiteljskog odgoja, stvaranju prisnosti i pozitivne emocionalne klime, slobodi komunikacije te trajnosti veze s odraslima i drugom djecom.

Zadaća nam je orijentirati se na podizanje kvalitete cjelokupnog odgojno obrazovnog procesa čiji će nositelji biti: ravnateljica, stručni tim i odgojitelji.

Sadržaji pojedinih programa, stručno-pedagoški rad s djecom, broj obroka, dnevni odmor, aktivnosti djece, prilagođavaju se važećim normativima u Republici Hrvatskoj te Programskom usmjerenju i naputcima Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

U provođenju programa u vrtiću posebno će se raditi na razvoju i poticanju plemenitosti, ljubavi i emocionalne topline kod djece. Radom će se zadovoljiti potrebe uzajamnosti i kvalitetne komunikacije koja se ostvaruje osjetljivošću i aktivnim odnosom odraslog spram djeteta.

U kvalitetnoj poticajnoj okolini, punoj emocionalne topline, dijete će razvijati različite vrste djelatnosti i aktivnosti (*prema Programskom usmjerenju, 1991.*):

- životno-praktične i radne,
- raznovrsne aktivnosti
- društveno-zabavno druženje djece i odraslih kroz svečanosti, priredbe i sl.,
- umjetničke
- raznovrsno izražavanje i stvaranje,
- istraživačko-spoznajne,
- specifične aktivnosti kretanjem.

Osnovna je uloga vrtića u odgoju predškolskog djeteta da pridonosi povoljnom cjelovitom razvoju osobnosti djeteta i kvaliteti njegova života.

Otvoren i fleksibilno postavljen program djetetova odgoja kojim se svakom djetetu moraju osigurati povoljni uvjeti za razvoj i zadovoljavanje:

- osnovnih tjelesnih potreba i čuvanje djetetova života i zdravlja,
- potrebe za sigurnošću, nježnošću i ljubavlju roditelja i odgojitelja,
- potreba za raznolikim poticajima, bogatom i fleksibilno organiziranom okolinom,
- potreba za uzajamnom komunikacijom koja pretpostavlja osjetljiv i aktivan odnos odraslog spram djeteta.

Bitne zadaće odgojno obrazovnog rada su:

- stvaranje poticajnog i ugodnog okruženja

- zadovoljavanje primarnih potreba djeteta
- poticanje cjelokupnog djetetovog razvoja kroz razne aktivnosti i igru
- poticanje razvoja slike o sebi
- usvajanje kulturno higijenskih navika i životno praktičnih aktivnosti (pranje ruku, zubi, korištenje toaleta, samostalnost kod jela, samostalnost pri odijevanju),
- poticanje kvalitetne komunikacije kroz slušanje, promatranje i interpretaciju raznih slikovnica, priča, recitacija,
- razvoj tolerancije kroz razne aktivnosti (kutija osjećaja),
- zadovoljavanje dječjih potreba za kretanjem kroz tjelesno vježbanje, uvježbavanje vještina (bacanje i hvatanje lopte, savladavanje raznih poligona, skok u dalj, kolut naprijed),
- razvoj dječjeg stvaralaštva kroz modeliranje, kaširanje, slikanje,
- poticanje istraživačko spoznajne aktivnosti (istraživanje zvukova i mirisa, karakteristike godišnjih doba, eksperimenti vodom i magnetom).

3.1 OD PRVE DO DRUGE GODINE ŽIVOTA

Osnovna karakteristika ovog razdoblja jest povećana motorička spretnost djeteta. Poradi nove kvalitete pokretljivosti i složenijeg rukovanja predmetima, dijete radoznalo istražuje nove mogućnosti i naglo stječe nova iskustva. Jedna od najdražih zabava mu je bacanje predmeta. Toliko toga mora učiniti i toliko toga vidjeti. Do kraja druge godine njegove motoričke vještine vidljivo će se usavršiti, i od jednogodišnje bebe koja je tek prohodala postat će dijete koje trči i skače.

Dijete postaje vrlo aktivno i ukupno ponašanje s oko 18 mjeseci gubi svoju dotadašnju harmoniju. Javlja se prvi negativizam; glavna djetetova riječ je "NE". Stalno mora biti pod nadzorom jer verbalne zabrane u ovom razdoblju nisu dovoljne. Raspoloženja su mu promjenljiva, burna i kratkotrajna. Skretanje pažnje najbolji je način usmjeravanja djetetova ponašanja. Govor, kao sredstvo komunikacije s okolinom, bitno će uznapredovati (i razumijevanje i izražavanje govorom). Također, raste interes za vršnjake. Javljaju se i prvi oblici prosocijalnog ponašanja pa, primjerice, tješi drugo dijete koje plače.

U igri oponaša radnje odraslih (briše, češlja), rabeći pritom zamjene za konkretne predmete. Ovo su najave da s krajem druge godine završava senzomotorno razdoblje i započinje razvoj simboličke funkcije.

Psihološki uvjeti optimalnog razvoja djeteta u dobi od 1 do 2 godine

1. Olakšavanje odvajanja od roditelja
 - Pružiti djetetu objašnjenje zašto je potrebno odvajanje od skrbnika i što će dijete raditi dok on ne dođe.
 - Omogućiti djetetu izražavanje već stečenih navika i ponašanja (ritam i način zadovoljavanja primarnih potreba – ishrana, spavanje, stolica...).
 - Omogućiti djetetu korištenje "prelaznog objekta".
 - Omogućiti postupno produžavanje boravka djeteta u jaslicama te boravak roditelja u jaslicama, osobito u vrijeme privikavanja.
2. Poticanje motoričkoga i spoznajnog razvoja
 - Omogućiti djetetu da istražuje velik prostor s bezopasnim i zanimljivim igračkama i predmetima svakodnevne upotrebe (plastične posude, bočice, šareni papiri, krpice, kutije, tuljci i sl.). Ne pretrpavati okolinu, povremeno mijenjati materijale i igračke.
 - Brinuti se o optimalnoj količini novih doživljaja – ne previše odjednom!
 - Potrebno je da dijete bude aktivno i samostalno u toj aktivnosti te da mu jednostavni i bezopasni materijali omogućuju otkrivanje i učenje bez neposredne pomoći odrasloga.
3. Poticanje razvoja pojma o sebi
 - Rabiti veliko i malo ogledalo za upoznavanje vlastitoga lika.
 - Verbalizirati djetetov osjećaj vlasništva (samo tvoja haljinica).
 - Poticati uporabu vlastitog imena i zamjenice "ja".
4. Osiguravanje razvoja samostalnosti i nezavisnosti
 - Omogućivati djetetu razvijanje osjećaja vlastite sposobnosti, samostalno ovladavanje sve širim krugom aktivnosti te postupno širenje granica.
 - Važno je u toj fazi ne posramljivati dijete, nego mu omogućiti da isproba granice koje može samostalno dosegnuti u svakodnevnim aktivnostima (igra, njega, upoznavanje prostora).
 - Treba postaviti jasne i realistične granice – što se smije, a što se ne smije – ne učinivši pritom pogrešku da se djetetu sve zabranjuje. Umjesto upozoravanja i zabrana, valja učiti dijete kako može bezopasno obaviti željenu aktivnost (demonstriranje jednostavnih radnji).

- Ponašanja opasna za dijete i druge, kao i za okolinu, treba jasnim, jednoznačnim i dosljednim postupkom prekidati, a dječju radoznalost usmjeriti na bezopasnu aktivnost.
5. Poticanje prosocijalnog ponašanja
- Pohvalama, davanjem primjera treba poticati i reagirati na sve oblike prosocijalnog ponašanja, kao što su pomaganje, tješjenje, velikodušnost i suradnja.
 - Potaknuti razvoj pojma o sebi i dijeljenje s drugima (osigurati dovoljan broj igračaka, poticati razmjenu igračaka).
6. Govorno komuniciranje s djetetom
- Zajedničke aktivnosti djeteta i odraslih pratiti govorom.
 - Paziti na jasnu i točnu artikulaciju odraslog.
 - Prihvaćati djetetovu inicijativu za komunikacijom, verbalizirati djetetove geste i komunikacijske namjere (kada dođe s pitanjem, sa željom za utjehom, s nekim komentarom i sl.).
 - Prilagoditi svoj govor djetetu: obraćati se izravno, jednostavnim i kratkim rečenicama, djetetu razumljivim riječima, proširivati novim riječima. Primjerice, ako dijete donese loptu, može se reći: “Lopta je crvena, lopta skače, baci loptu...”
 - Govoriti djetetu primjerenom intonacijom i intenzitetom u glasu.
 - Posebno njegovati komunikaciju djeteta s bliskim osobama u kojoj se ostvaruje i bogata emocionalna interakcija.
 - Organizirati “govorne” aktivnosti
 - slušati i oponašati zvukove iz okoline
 - čitati slikovnice i razgovarati s djetetom o slikovnici uz pokazivanje slika
 - govoriti djetetu pjesmice i brojalice, pjevati mu te ga poticati na isto
 - igrati se igara prepoznavanja i imenovanja sadržaja iz okoline
 - obogatiti dječju okolinu sa što više igračaka sličnih stvarnim predmetima.
7. Poticanje simboličke igre
- Podržavati javljanje simboličkih igara u kojima dijete oponaša radnje i osobine ljudi, životinja, predmeta (npr. briše stol, češlja, hrani lutku, puže, laje, stavlja krpicu na glavu kao kapu i sl.).

4.2 OD DRUGE DO TREĆE GODINE ŽIVOTA

Dvogodišnje dijete u pravilu je stabilno, motorički spretno, može verbalno komunicirati, povremeno se može strpjeti, izdržati malu frustraciju, uvažiti tuđe želje, odreći se igračke. Ljudi mu znače mnogo više nego ranije, umiljato je, mazi se. Nakon ovoga kratkog uravnoteženog razdoblja slijedi izrazito nestabilno ponašanje, koje doseže svoj vrhunac obično kada dijete navrší oko dvije i pol godine. U tom razdoblju dijete je često prilično kruto i nefleksibilno, dominantno i zahtjevno, emocije su mu burne, izrazito je neodlučno: sve mora biti kako ono hoće i nikako drugačije, a istovremeno hoće i ovo i ono... U konfliktu je samo sa sobom – pa i sa svojom okolinom. To je kriza treće godine, doba prkosa i otpora. Dijete se počinje opirati odraslíma: ne želi da sve rade umjesto njega i počinje izražavati želju da nešto učini samo. To je doba stjecanja prve autonomije.

S tri godine opet nastupa kratkotrajno smirenje. Dijete će učestalije reći “DA” i rabiti zamjenicu “MI”, sve više će uživati u zajedništvu s drugíma. Postaje sve sigurnije i više mu ne treba zaštita u vidu rituala niti potreba da sve uvijek bude isto. Motorna spretnost pomogla mu je u samostalnosti, a posebnu sigurnost u sebe pružio mu je u ovom razdoblju razvoj govora – kao sredstvo komunikacije i kao sredstvo mišljenja. U ovoj je dobi vidljiv početak istraživačkoga ponašanja i aktivnog isprobavanja na svim područjima razvoja.

Psihološki uvjeti optimalnog razvoja djeteta u dobi od 2 do 3 godine

1. Poticanje motoričkoga i spoznajnog razvoja
 - Osigurati uvjete za kretanje po raznolikom terenu, po stepenicama; penjanje po niskim spravama i sl..
 - Stvarati uvjete za samostalnu aktivnost te za eksperimentiranje i istraživanje. Učiniti dostupnima jednostavne i bezopasne predmete i igračke koje omogućuju isprobavanje, rastavljanje, sastavljanje, punjenje i pražnjenje, koje proizvode zanimljive posljedice kada se dijete njíma bavi.
2. Jačanje osjećaja nezavisnosti i samostalnosti
 - Osigurati aktivnosti u kojima dijete vidi rezultat svojega djelovanja te doživljava vlastitu sposobnost i kompetentnost.
 - Osigurati blizinu odrasloga da se spriječe neugodne posljedice istraživanja, ozljede, neuspjeh.
 - Odrasla osoba ne mora biti stalno u interakciji s djetetom, ali mora biti prisutna tako da dijete može dobiti komentar, potporu, pažnju, ako je traži.

- Izbjegavati bilo kakvo posramljivanje.

3. Govorna komunikacija s djetetom

- Odrasli treba nastojati razumjeti što dijete želi priopćiti, koncentrirati se na ono što dijete smatra važnim (poštivanje inicijative djeteta).
- U razgovoru s djetetom rabiti jednostavne rečenice, izgovarajući ih polagano i razgovijetno, da dijete može dobro razumjeti.
- Nепrestano i strpljivo razgovarati s djetetom, davati mu mogućnost da i ono što više priča i odgovara na pitanja te ga pritom pažljivo slušati; podržati ga i hrabriti glede verbalizacije.
- Iako govor odrasloga mora biti razumljiv i jasan djetetu, odrasli se mora služiti složenim govornim obrascem koji sadrži "obrazloženje" zahtjeva, referiranje na prošlost i budućnost te proširenje konkretnog primjera na opću pojavu.
- Biti tolerantan prema djetetovim pogreškama u izgovoru, ne opominjati ga i ispravljati, već mu pružati ispravan govorni model.
- Listati, čitati i gledati slikovnice s djetetom te komentirati nakon čitanja teksta. Poticati dijete da prema slici samo nadopunjava priču svojim riječima i daje svoja tumačenja.

4. Osiguravanje razvoja kontrole izražavanja emocija

- Stvarati atmosferu sigurnosti i zadovoljstva u djece.
- Odrasli mora biti model prihvatljivog izražavanja svih emocija:
- maziti dijete u raznim situacijama, ne samo kad ga tješi;
- u situacijama koje izazivaju ljutnju nuditi djetetu rješenja koja uključuju kratko odlaganje zadovoljenja želja i potreba ili zamjenu za željenu stvar, igračku ili sl..

Razvijen govor i mogućnost komuniciranja s djetetom nije jamstvo da dijete razumije zahtjeve odraslih te da ih može zadovoljiti.

5. Poticanje simboličke igre

- Omogućiti djetetu različita iskustva koja će izražavati početnom igrom pretvaranja (simbolička igra).

- Poticati igru pretvaranja u suradničkom odnosu s odraslom osobom koja se s djetetom i pred djetetom igra te prikazuje aktivnosti i radnje odraslih o kojima dijete već ima iskustva (kuhanje, premotavanje, hranjenje, oblačenje...)
6. Poticanje empatije i prosocijalnog ponašanja
- Tražiti od djeteta da se uživi u emocionalnu situaciju drugoga (sjećaš se kako je tebi bilo kada te...)
 - Objašnjavati govorom tuđe i vlastite emocije, pružati pomoć govorom.

4.3 TREĆA GODINA ŽIVOTA

4.3.1 Tjelesni i psihomotorni razvoj

- Razvijanje sposobnosti ravnoteže i pravilnog držanja tijela
- Utjecaj na razvijanje pravilnosti u držanju tijela u statičnom položaju, kod kretanja, kod svladavanja različitih prepreka, kod skakanja u mjestu
- Razvijanje motoričkih sposobnosti ruku i nogu
- Rad na jačanju mišića nogu i karličnog pojasa, ramenog pojasa i mišića ruku
- Rad na razvijanju sposobnosti manipulacije u obje ruke, u jednoj ruci; sposobnost ritmičkih pokreta nogu, simultanih pokreta rukama
- Razvijanje motoričkih sposobnosti stopala
- Rad na razvijanju funkcije zgloba
- Rad na razvijanju pravilnosti stopala
- Razvijanje sposobnosti koordinacije pokreta
- Rad na razvijanju sposobnosti koordinacije pokreta kod svih vrsta kretanja, pokreta ruku, nogu, koordiniranost kod ritmičkih aktivnosti

4.3.2 Socio–emocionalni razvoj

- Utjecaj na razvoj emocionalne stabilnosti djeteta
- Uočavanje i uvažavanje potrebe djeteta
- Pozitivno potkrepljenje spontanog i adekvatnog ponašanja djeteta u cilju razvijanja osjećaja prihvaćenosti i emocionalne sigurnosti
- Potkrepljivanje samoinicijativnosti djeteta u cilju razvoja osjećaja samopouzdanja i kompetentnosti kod djece

- Omogućivanje samostalnosti djeteta u odlučivanju o trajanju određene aktivnosti prema njegovim individualnim potrebama
- Razvijanje spoznaje o karakteristikama socijalnih odnosa relevantnih za dijete
- Razvijanje spoznaje o uzrocima i karakteristikama ponašanja ljudi kod osnovnih emocionalnih stanja (tuga, radost, strah, ljutnja)
- Razvijanje spoznaje o karakteristikama komunikacije i pravilima komunikacije
- Razvijanje spoznaje o karakteristikama obiteljskih odnosa i njihovim članovima

4.3.3 Spoznajni razvoj

- Razvijanje spoznaje o svrsi brige za sebe s aspekta osobne sigurnosti i brige za uže prostorno okruženje
- Razvijanje spoznaje o specifičnim karakteristikama i funkciji predmeta u djetetovu prostornom okruženju bitnim za njegovu sigurnost
- Razvijanje spoznaje o pravilima ponašanja na ulici s aspekta djetetove osobne sigurnosti
- Razvijanje spoznaje o načinu brige za osobne stvari i prostorno okruženje sobe dnevnog boravka i dvorišta vrtića
- Razvijanje sposobnosti zaključivanja u dvosložnim odnosima i spoznaje o karakteristikama uzročno–posljedičnih odnosa predmeta i pojava
- Razvijanje spoznaje o količinskim i dužinskim odnosima i odnosima oblika i kakvoće materijala
- Razvijanje spoznaje o mogućnostima manipulacije objektom u odnosu na njegove karakteristike
- Razvijanje spoznaje o osnovnim karakteristikama utjecaja prirodnog okruženja na čovjeka i obrnuto
- Razvijanje sposobnosti izvođenja jednostavnih generalizacija
- Razvijanje sposobnosti izvođenja jednostavnih generalizacija prema osnovnim karakteristikama predmeta (obliku, veličini, kakvoći materijala), prema mogućnostima manipuliranja predmetima i njihovoj funkciji, o uzročno posljedičnim odnosima među predmetima

4.3.4 Govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo

- Razvijanje ekspresivnog govora

- Verbaliziranje događanja u djetetovu okruženju, neverbalne djetetove komunikacije, imenovanjem i opisivanjem predmeta, slika, pojava, događanja
- Podržavanje i proširivanje djetetova samoinicijativnog verbaliziranja po sjećanju
- Razvijanje receptivnog govora
- Postavljanje zahtjeva za izvršavanje dvosložnih naloga, zahtjeva za prepričavanje priče, slikovnice, događanja
- Postavljanje pitanja : što je to, zašto je to
- Korištenje novonaučenih riječi u redovitoj komunikaciji
- Razvijanje slušne osjetljivosti
- Pričanje priče s variranom jačinom glasa
- Slušanje različitih izvora zvukova
- Igre s pjevanjem
- Razvijanje različitih oblika kreativnog izražavanja i stvaranja
- Upoznavanje s različitim likovnim materijalima
- Likovni izraz olovkom, kredom, temperom, glinom, trganje papira, tkanin
- Razvijanje smisla za lijepo

4.3.5 Aktivnosti

TJELESNI I PSIHOMOTORNI RAZVOJ

- Aktivnosti za razvijanje sposobnosti ravnoteže
- Aktivnost kretanja po suženoj površini, po pravoj crti, po neravnoj podlozi, po kosoj podlozi
- Aktivnosti za razvijanje motoričkih sposobnosti ruku i nogu
- Vježbe jačanja mišića nogu i karličnog pojasa, mišića ruku i ramenog pojasa
- Vježbe kretanja s izmjenama pravca
- Aktivnost šutiranja, skakanja, bacanja, hvatanja, guranja i vučenja.
- Aktivnosti za razvijanje motoričkih sposobnosti šake i prstiju
- Aktivnosti šaranja, crtanja.
- Aktivnosti s pokretima miješanja, stiskanja, gnječenja šakama i prstima šake
- Aktivnosti sakupljanja i nizanja sitnih predmeta, savijanja i trganja papira
- Aktivnosti za razbijanje sposobnosti koordinacije pokreta
- Aktivnosti koordinacije pokreta cijelog tijela u različitim oblicima kretanja
- Aktivnosti koordinacije pokreta ruku, nogu, hranjenja, oblačenja

- Aktivnosti za razvijanje motoričkih sposobnosti stopala i prstiju stopala
- Aktivnosti hodanja po prstima i petama, skakutanja, kretanja po neravnoj podlozi
- Hvatanje predmeta prstima nogu

SOCIO–EMOCIONALNI RAZVOJ

- Slobodan izbor različitih sadržaja i aktivnosti
- Razvijanje igre na slobodan i spontan izbor djeteta
- Organizacija prostora i materijalnih uvjeta za slobodnu i spontanu igru
- Igre za upoznavanje: igračka i prostora skupine, sanitarnog čvora, igrališta
- Praktične radne aktivnosti
- Aktivnosti opažanja, suradnja, izražavanje emocija, različita emocionalna stanja
- Aktivnosti upoznavanja i elaboriranja socijalnih odnosa sa aspekta emocija i uzročno posljedičnih odnosa emocionalnog stanja i ponašanja ljudi
- Didaktičke aktivnosti opažanja i pojmovnog označavanja karakteristika predmeta, pojava i ponašanja
- Igre oponašanja
- Igre sa natjecateljskim elementima
- Životno radne aktivnosti u okviru međusobne suradnje

SPOZNAJNI RAZVOJ

- Intelektualne aktivnosti: Aktivnosti u području brige za sebe i okolinu
- Aktivnosti održavanja osobne higijene, samostalnog hranjenja i upoznavanja namirnica i pravilnosti u prehrani
- Aktivnosti brige za osobne stvari i predmete unutarnjeg prostora boravka djece
- Aktivnosti upoznavanja vanjskog prostora i snalaženja u vanjskom prostoru boravka djeteta s aspekta njegove osobne sigurnosti
- Didaktičke aktivnosti
- Aktivnosti opažanja i pojmovnog označavanja karakteristika predmeta, pojava i ponašanja
- Aktivnosti uspoređivanja predmeta, pojava i ponašanja prema njihovim osnovnim obilježjima
- Aktivnosti kombiniranja i eksperimentiranja, operiranja s jednostavnim veličinskim odnosima, izvođenja generalizacija, zaključivanja u jednostavnim uzročno – posljedičnim odnosima

4.3.6 Sadržaji

- igre hodanja po pravocrtno ili u krug postavljenom užetu
- igre hodanja i trčanja s obilaženjem prepreka
- Igre oponašanja
- Igre u kolu uz pjesmu i melodije jednostavnog ritma
- Penjanje uz stepenice i silaženje
- Igre sakupljanja
- Igre savijanja, listanja, kidanja
- Igre oblačenja i svlačenja lutke
- Prepoznavanje na slici
- Igre s pjevanjem, brojalice, brzalice, priče recitacije
- Prigodni razgovori
- Igre umetaljkama, klasifikacije, lottima, građenja
- Eksperimentalne igre
- Igre oponašanja, promatranja

4.4 ČETVRTA GODINA ŽIVOTA

4.4.1 Tjelesni i psihomotorni razvoj

- Razvijanje sposobnosti koordinacije pokreta
- Razvijanje sposobnosti koordinacije pokreta ruku, nogu i cijelog tijela kod različitih oblika kretanja
- Razvijanje koordinacije pokreta prema modelu i u statičnom položaju
- Razvijanje sposobnosti ravnoteže
- Razvijanje sposobnosti ravnoteže tijela kod različitih oblika kretanja, kod svladavanja prepreka, kod nošenja predmeta, kod različitih oblika skakanja
- Razvijanje motoričkih sposobnosti nogu, stopala, prstiju stopala ; ruku, šake, prstiju šake
- Jačanje mišića nogu i ruku
- Razvijanje funkcije zgloba nogu i ruku
- Razvijanje ritmičnih pokreta ruku, nogu
- Razvijanje sposobnosti manipulacije nožnim i ručnim prstima

4.4.2 Socio–emocionalni razvoj

- Utjecaj na razvijanje emocionalne stabilnosti (samopouzdanje i samoprihvatanje)
- Uočavanje i uvažavanje osnovnih i specifičnih potreba djeteta
- Pozitivno potkrepljivanje spontanog ponašanja djeteta u cilju razvijanja osjećaja prihvaćenosti i emocionalne sigurnosti
- Omogućavanje samostalnosti djeteta u odlučivanju i vođenju aktivnosti u cilju razvijanja osjećaja individualne odgovornosti
- Upućivanje djeteta na specifičnosti njegovog utjecaja na okolinu i obrnuto, u cilju razvijanja svijesti o njegovoj osobnoj poziciji u socijalnoj sredini
- Utjecaj na razvijanje socijalizacije djeteta
- Češći tjelesni kontakti s djetetom, kao kompetentnog ukupnog odnosa odgojitelj–dijete
- Ostvarivanje kontinuiranog posrednog kontakta s djetetom kroz sve aktivnosti
- Ostvarivanje uvjeta za međusobnu komunikaciju i suradnju djece, razvijanje svijesti o efektima socijalnih događanja
- Ostvarivanje kvalitetnih suradničkih odnosa odgojitelj – dijete – roditelj
- Razvijanje spoznaje o elementima brige za sebe i okolinu i pravilnosti prehrane
- Razvijanje spoznaje i navika u području osobne higijene i zdravstvene preventive, u području brige za osobne stvari, unutarnji i vanjski prostor boravka
- Razvijanje spoznaje i navika u području korištenja prehrambenih namirnica s aspekta zdrave prehrane
- Razvijanje spoznaje o elementima socijalnih osobina bitnih za djetetovu komunikaciju sa socijalnom sredinom
- Razvijanje spoznaje o socijalnim ulogama članova djetetove uže i šire socijalne sredine
- Razvijanje spoznaje o karakteristikama emocionalnih odnosa članova socijalne sredine i emocionalnim stanjima u specifičnim socijalnim uvjetima
- Razvijanje spoznaje o uzročno – posljedičnim odnosima socijalne situacije i ponašanja čovjeka s aspekta primjerenog i neprimjerenog ponašanja

4.4.3 Spoznajni razvoj

- Razvijanje sposobnosti opažanja i spoznaje o specifičnim karakteristikama predmeta, pojava i ponašanja

- Razvijanje spoznaje o specifičnim karakteristikama predmeta prema kriteriju oblika, veličine, boje, količine, težine, kakvoće materijala, funkciji
- Razvijanje sposobnosti opažanja specifičnih karakteristika elemenata prirodnog okruženja
- Razvijanje spoznaje i sposobnosti opažanja usporednih odnosa elemenata prirodnog okruženja
- Razvijanje sposobnosti izvođenja relacija i korelacija u višečlanim i uzročno – posljedičnim odnosima
- Razvijanje sposobnosti zaključivanja u operacijama s količinskim, dužinskim, prostornim i odnosima oblika i boja konkretnih predmeta i pojava
- Razvijanje spoznaje i sposobnosti zaključivanja u području odnosa elemenata prirodnog okruženja; u relacijama čovjeka i njegovog prirodnog okruženja s naglaskom na osnovne aspekte tog odnosa
- Razvijanje sposobnosti izvođenja i korištenja generalizacija
- Razvijanje sposobnosti izvođenja generalizacija prema specifičnim karakteristikama na funkciju, mogućnost manipuliranja, kombiniranja i općih obilježja
- Razvijanje sposobnosti izvođenja generalizacija po uzročno – posljedičnim odnosima
- Razvijanje sposobnosti divergentnog mišljenja u realnoj situaciji

4.4.4 Govor, komunikacija, izražavanje stvaralaštvo

- Razvijanje receptivnog govora
- Razvijanje receptivnog govora postavljanje konkretnih praktičnih naloga; prepričavanjem zamišljenih događaja ili s vremenskim odmakom
- Razvijanje receptivnog govora kod razgovora i pričanja s glagolskim oblicima prošlog, sadašnjeg i budućeg vremena
- Razvijanje receptivnog govora kod odgovaranja na pitanja
- Razvijanje ekspresivnog govora
- Razvijanje ekspresivnog govora po sjećanju i zamišljenoj situaciji, po tematskim slikama, korištenjem svih vrsta riječi, s upotrebom svih glagolskih oblika, sa izgovorom specifičnih glasova (dentala c, z, s i palatala š, ž, č, dž, đ, ć)
- Razvijanje upotrebe složenih rečenica ekspresivnog govora
- Razvijanje slušne osjetljivosti
- Razvijanje slušne osjetljivosti kod različitog izvora zvuka, za različite visine i jačine glasa, za glazbu i ritam

- Razvijanje kreativnog izražavanja i stvaranja govorom tijela
- Kreativno izražavanje i stvaranje plesom, pantomimom, tjelesnim pokretima u dramskom izrazu
- Razvijanje likovnog kreativnog izražavanja i stvaranja
- Kreativno izražavanje i stvaranje crtanjem olovkom i sličnim sredstvima, različitim tehnikama slikanja
- Razvijanje kreativnog izražavanja i stvaranja modeliranjem
- Kreativno izražavanje i stvaranje modeliranjem samo rukama i uz uporabu različitih didaktičkih sredstvima, kalupima, modelirke
- Razvijanje kreativnog izražavanja i stvaranja kolažom
- Kreativno izražavanje i stvaranje kolažom korištenjem različitih vrsta papira, tkanine, spužve, kore od drveta, lišća
- Razvijanje kreativnog izražavanja i stvaranja glazbom
- Kreativno izražavanje i stvaranje zvuka na glazbalima i pjevanjem
- Kreativno izražavanje govorom
- Kreativno izražavanje i stvaranje produciranjem stihova, rimovanjem, priča, različitih glasovnih kombinacija i kombiniranja riječi
- Razvijanje kreativnog izražavanja konstruiranjem
- Kreativno izražavanje i stvaranje konstruiranjem gotovog didaktičkog materijala

4.4.5 Aktivnosti

TJELESNI I PSIHOMOTORNI RAZVOJ

- Aktivnosti za razvijanje sposobnosti koordinacije pokreta
- Aktivnosti koordinacije pokreta u sjedećem i ležećem položaju, u kretanju
- Aktivnosti simultanih pokreta ruku, nogu
- Aktivnosti kretanja preko prepreka, s nošenjem predmeta
- Aktivnosti svlačenja, oblačenja, obuvanja, pranja ruku, lica, zubi
- Aktivnosti za razvijanje sposobnosti ravnoteže
- Aktivnosti balansiranja na jednoj nozi
- Aktivnosti kretanja po neravnoj, suženoj, koso postavljenoj podlozi
- Aktivnosti za razvijanje motoričkih sposobnosti ruku i nogu
- Aktivnosti jačanja mišića nogu, ruku, karličnog i ramenog pojasa

- Aktivnosti kretanja u različitim pravcima u odnosu na tijelo s izmjenama pravca kretanja
- Šetnje bez prekida u trajanju od 5 min
- Aktivnosti podizanja i premještanja lakših predmeta
- Aktivnosti za razvijanje motoričkih sposobnosti šake, stopala, prstiju šake, prstiju stopala
- Aktivnosti jednoručnog bacanja malih predmeta
- Aktivnosti izvođenja pokreta miješanja, bojanja, pisanja, lomljenja, stiskanja mekih predmeta
- Aktivnosti kretanja unatrag, lijevo, desno, na prstima

SOCIO-EMOCIONALNI RAZVOJ

- Slobodan izbor različitih sadržaja i aktivnosti
- Razvijanje igre na spontan i izbor djeteta
- Organizacija prostora i materijalnih uvjeta za slobodnu i spontanu igru
- Životno – radne aktivnosti u okviru međusobne suradnje
- Aktivnosti opažanja, izražavanja emocija
- Igre oponašanja
- Aktivnosti upoznavanja osnovnih pravila komunikacije među ljudima
- Aktivnosti sa natjecateljskim elementima
- Životno radne aktivnosti u okviru suradnje s članovima uže obitelji
- Praktično radne aktivnosti u suradnji sa užom socijalnom sredinom

SPOZNAJNI RAZVOJ

- Aktivnosti za razvijanje spoznaje o svrsi navika i navika u području brige za sebe i okolinu
- Samostalne i praktične aktivnosti i igre oponašanja u području održavanja osobne higijene, brige za okolinu, pravilne prehrane, pripremanje i posluživanje hrane
- Praktične aktivnosti i eksperimentalne igre u području prilagođavanja čovjeka prirodnom okruženju i korištenju elemenata prirodnog okruženja
- Aktivnosti za razvijanje specifičnih intelektualnih sposobnosti
 - Aktivnosti neposrednog praktičnog opažanja osobina određenog objekta ili pojave
 - Aktivnosti za razvijanje komuniciranja i manipuliranja s objektima u odnosu na specifične osobine

- Aktivnosti opažanja osobina biljnog i životinjskog svijeta, prirodnih pojava
- Aktivnosti za razvijanje spoznaje o uzročno – posljedičnom odnosu unutar prirodnih pojava
- Aktivnosti za razvijanje spoznaje o sveukupnom odnosu elemenata prirodnog okruženja uključujući i čovjeka
- Aktivnosti za razvijanje intelektualne sposobnosti operiranja brojčanim i količinskim odnosima
- Aktivnosti za razvijanje sposobnosti prostorne orijentacije i operiranja prostornim odnosima
- Aktivnosti za razvijanje sposobnosti razlikovanja i manipuliranja oblicima

GOVOR, KOMUNIKACIJA, IZRAŽAVANJE I STVARALAŠTVO

- Aktivnosti za razvijanje receptivnog govora
- Aktivnosti pričanja i prepričavanja, opažanja, priča i događanja
- Aktivnosti izražavanja naloga i prenošenja usmenih poruka
- Aktivnosti odgovaranja na pitanja
- Aktivnosti s uvođenjem novih riječi i složenijih konstrukcija rečenice
- Aktivnosti za razvijanje ekspresivnog govora
- Razgovor o aktualnim događanjima u djetetovoj užoj i široj socijalnoj sredini
- Prepričavanje po slikovnici, diafilmu, slici
- Aktivnosti govorenja s naglaskom na korištenju različitih glagolskih oblika
- Aktivnosti govorenja s upotrebom glasovno složenijih riječi, specifičnih glasova
- Aktivnosti za razvijanje slušne osjetljivosti
- Aktivnosti govorenja i pjevanja jačinama i visinama ljudskog govora i pjevanja
- Aktivnosti glazbenog pamćenja i reproduciranja
- Aktivnosti izvođenja glazbe sa različitim glazbalima i prepoznavanja zvukova
- Aktivnosti izražavanja govorom tijela
- Plesne, pantomimske, dramske aktivnosti
- Aktivnosti likovnog i kreativnog izražavanja i stvaranja
- Aktivnosti crtanja, slikanja, otiskivanja različitim sredstvima
- Aktivnosti modeliranja prema predlošku, rukama, glinamolom, različitim materijalima, kolažom
- Aktivnosti kreativnog izražavanja i stvaranja glazbom i govorom
- Aktivnost produciranja glazbe na različitim glazbalima

- Aktivnosti scenskog izražavanja
- Aktivnosti pjevanja, produciranja priča

4.4.6 Sadržaji

- Kretanje po pravoj liniji, kretanje po kružnoj liniji, po niskoj gredi, između položenih štapova između užadi
- Kretanje po mekšoj strunjači, neravnoj površini, uz blage kosine u prirodi
- Provlačenje kroz penjalicu, ispod stola, između prirodnih prepreka
- Guranje predmeta nogom, poskakivanje, sunožno, u mjestu, skokovima
- Bacanje loptica i sitnijih predmeta
- Bacanje i hvatanje lopte s jednom i dvije ruke
- Premještanje predmeta različitih oblika, veličina i težina
- Bacanje i hvatanje lopte s jednom i dvije ruke, bacanje lopte u cilj, kotrljanje valjkastih predmeta, penjanje uz pomoć ruku
- Crtanje običnom olovkom, kredom bojanje većom kistom, crtanje štapom u pijesku ili snijegu
- Hodanje na prstima pravolinijski i u krug
- Hodanje po pijesku ili šljunku bosih nogu, hvatanje prstima nogu papir, tkaninu, spužvu
- Priče i tekstovi, recitacije, brojalice
- Lutkarske igre i improvizacije
- Didaktičke i ostale govorne igre
- Igre slušanja
- Prepoznavamo i imenujemo predmete
- Peremo ruke, lice, igramo se sapunom, češljamo se, oblačimo
- Postavljamo i serviramo stol za jelo, namještamo krevet
- Prepoznavamo prometna sredstva
- Imenujemo predmete i njihovu primjenu
- Igre oponašanja
- Igre razgovora
- Igre domišljanja
- Eksperimentalne igre
- Brinemo o biljnom i životinjskom okruženju

4.5 PETA GODINA ŽIVOTA

4.5.1 Tjelesni i psihomotorni razvoj

- Razvijanje sposobnosti koordinacije pokreta
- Razvijanje sposobnosti koordinacije pokreta ruku, nogu i cijelog tijela kod različitih oblika kretanja
- Razvijanje koordinacije pokreta prema modelu i u statičnom položaju
- Razvijanje sposobnosti ravnoteže
- Razvijanje sposobnosti ravnoteže tijela kod različitih oblika kretanja, kod svladavanja prepreka, kod nošenja predmeta, kod različitih oblika skakanja
- Razvijanje motoričkih sposobnosti nogu, stopala, prstiju stopala ; ruku, šake, prstiju šake
- Jačanje mišića nogu i ruku
- Razvijanje funkcije zgloba nogu i ruku
- Razvijanje ritmičnih pokreta ruku, nogu
- Razvijanje sposobnosti manipulacije nožnim i ručnim prstima

4.5.2 Socio–emocionalni razvoj

- Utjecaj na razvijanje emocionalne stabilnosti (samopouzdanje i samoprihvatanje)
- Uočavanje i uvažavanje osnovnih i specifičnih potreba djeteta
- Pozitivno potkrepljivanje spontanog ponašanja djeteta u cilju razvijanja osjećaja prihvaćenosti i emocionalne sigurnosti
- Omogućavanje samostalnosti djeteta u odlučivanju i vođenju aktivnosti u cilju razvijanja osjećaja individualne odgovornosti
- Upućivanje djeteta na specifičnosti njegovog utjecaja na okolinu i obrnuto, u cilju razvijanja svijesti o njegovoj osobnoj poziciji u socijalnoj sredini
- Utjecaj na razvijanje socijalizacije djeteta
- Češći tjelesni kontakti s djetetom, kao kompetentnog ukupnog odnosa odgojitelj–dijete
- Ostvarivanje kontinuiranog posrednog kontakta s djetetom kroz sve aktivnosti
- Ostvarivanje uvjeta za međusobnu komunikaciju i suradnju djece, razvijanje svijesti o efektima socijalnih događanja u djetetovu okruženju
- Ostvarivanje kvalitetnih suradničkih odnosa odgojitelj–dijete–roditelj
- Razvijanje spoznaje o elementima brige za sebe i okolinu i pravilnosti prehrane

- Razvijanje spoznaje i navika u području osobne higijene i zdravstvene preventive, u području brige za osobne stvari, unutarjni i vanjski prostor boravka
- Razvijanje spoznaje i navika u području korištenja prehrambenih namirnica s aspekta zdrave prehrane
- Razvijanje spoznaje o elementima socijalnih osobina bitnih za djetetovu komunikaciju sa socijalnom sredinom
- Razvijanje spoznaje o socijalnim ulogama članova djetetove uže i šire socijalne sredine
- Razvijanje spoznaje o karakteristikama emocionalnih odnosa članova socijalne sredine i emocionalnim stanjima u specifičnim socijalnim uvjetima
- Razvijanje spoznaje o uzročno – posljedičnim odnosima socijalne situacije i ponašanja čovjeka s aspekta primjerenog i neprimjerenog ponašanja
- Razvijanje spoznaje o elementima prirodnog okruženja i njihovim odnosima
- Rad na razvijanju spoznaje o elementima biljnog, životinjskog svijeta i njihovom odnosu sa ostalim elementima prirodnog okruženja, uključujući i čovjeka
- Razvijanje intelektualnih sposobnosti za operiranje količinskim, prostornim, vremenskim odnosima i odnosima oblika
- Rad na razvijanju sposobnosti operiranja brojčanim odnosima – brojenje preko 10
- Rad na razvijanju sposobnosti razlikovanja i uspoređivanja težinskih i zapreminskih odnosa, operiranja veličinskim odnosima, vremenskim odnosima

4.5.3 Spoznajni razvoj

- Razvijanje sposobnosti opažanja i spoznaje o specifičnim karakteristikama predmeta, pojava i ponašanja
- Razvijanje spoznaje o specifičnim karakteristikama predmeta prema kriteriju oblika, veličine, boje, količine, težine, kakvoće materijala, funkciji
- Razvijanje sposobnosti opažanja specifičnih karakteristika elemenata prirodnog okruženja
- Razvijanje spoznaje i sposobnosti opažanja usporednih odnosa elemenata prirodnog okruženja
- Razvijanje sposobnosti izvođenja relacija i korelacija u višečlanim i uzročno – posljedičnim odnosima
- Razvijanje sposobnosti zaključivanja u operacijama s količinskim, dužinskim, prostornim i odnosima oblika i boja konkretnih predmeta i pojava

- Razvijanje spoznaje i sposobnosti zaključivanja u području odnosa elemenata prirodnog okruženja; u relacijama čovjeka i njegovog prirodnog okruženja s naglaskom na osnovne aspekte tog odnosa
- Razvijanje sposobnosti izvođenja i korištenja generalizacija
- Razvijanje sposobnosti izvođenja generalizacija prema specifičnim karakteristikama na funkciju, mogućnost manipuliranja, kombiniranja i općih obilježja
- Razvijanje sposobnosti izvođenja generalizacija po uzročno – posljedičnim odnosima
- Razvijanje sposobnosti divergentnog mišljenja u realnoj situaciji

4.5.4 Govor, komunikacija, izražavanje stvaralaštvo

- Razvijanje receptivnog govora
- Razvijanje receptivnog govora postavljanje konkretnih praktičnih naloga; prepričavanjem zamišljenih događaja ili s vremenskim odmakom
- Razvijanje receptivnog govora kod razgovora i pričanja s glagolskim oblicima prošlog, sadašnjeg i budućeg vremena
- Razvijanje receptivnog govora kod odgovaranja na pitanja
- Razvijanje ekspresivnog govora
- Razvijanje ekspresivnog govora po sjećanju i zamišljenoj situaciji, po tematskim slikama, korištenjem svih vrsta riječi, s upotrebom svih glagolskih oblika, sa izgovorom specifičnih glasova (dentala c, z, s i palatala š, ž, č, dž, đ, ć)
- Razvijanje upotrebe složenih rečenica ekspresivnog govora
- Razvijanje slušne osjetljivosti
- Razvijanje slušne osjetljivosti kod različitog izvora zvuka, za različite visine i jačine glasa, za glazbu i ritam
- Poticati imenovanje i opisivanje promatranog predmeta, zbivanja ili radnje
- Poticati djecu da svoja zapažanja verbaliziraju i proširuju iskaze djece o opaženom
- Rad na usvajanju termina koji izražavaju odnose među osobama, predmetima i pojavama
- poticati uporabu složenih rečenica
- Poticanje upotrebe zamjenica u govoru djeteta za koje se zna referent
- Rad na razvijanju sposobnosti upotrebe potpune rečenice i samoinicijativnosti govornog izražaja
- Razvijanje kreativnog izražavanja i stvaranja govorom tijela

- Kreativno izražavanje i stvaranje plesom , pantomimom, tjelesnim pokretima u dramskom izrazu
- Razvijanje likovnog kreativnog izražavanja i stvaranja
- Kreativno izražavanje i stvaranje crtanjem olovkom i sličnim sredstvima, različitim tehnikama slikanja
- Razvijanje kreativnog izražavanja i stvaranja modeliranjem
- Kreativno izražavanje i stvaranje modeliranjem samo rukama i uz uporabu različitih didaktičkih sredstava
- Razvijanje kreativnog izražavanja i stvaranja kolažom
- Kreativno izražavanje i stvaranje kolažom korištenjem različitih vrsta papira, tkanine, spužve, kore od drveta, lišća
- Razvijanje kreativnog izražavanja i stvaranja glazbom
- Kreativno izražavanje i stvaranje zvuka na glazbalima i pjevanjem
- Kreativno izražavanje govorom
- Kreativno izražavanje i stvaranje produciranjem stihova, rimovanjem, priča, različitih glasovnih kombinacija i kombiniranja riječi
- Razvijanje kreativnog izražavanja konstruiranjem
- Kreativno izražavanje i stvaranje konstruiranjem gotovog didaktičkog materijala

4.5.5 Aktivnosti

TJELESNI I PSHIMOTORNI RAZVOJ

- Aktivnosti za razvijanje sposobnosti koordinacije pokreta
- Aktivnosti koordinacije pokreta u sjedećem i ležećem položaju, u kretanju
- Aktivnosti simultanih pokreta ruku, nogu
- Aktivnosti kretanja preko prepreka, s nošenjem predmeta
- Aktivnosti svlačenja, oblačenja, obuvanja, pranja ruku, lica, zubi
- Aktivnosti za razvijanje sposobnosti ravnoteže
- Aktivnosti balansiranja na jednoj nozi
- Aktivnosti kretanja po neravnoj, suženoj, koso postavljenoj podlozi
- Aktivnosti po ograničenom prostoru
- Aktivnosti za razvijanje motoričkih sposobnosti ruku i nogu
- Aktivnosti jačanja mišića nogu, ruku, karličnog i ramenog pojasa

- Aktivnosti kretanja u različitim pravcima u odnosu na tijelo s izmjenama pravca kretanja
- Šetnje bez prekida u trajanju od 10 min
- Aktivnosti podizanja i premještanja lakših predmeta
- Aktivnosti uz intenzivniji rad samo ruku, odnosno nogu
- Aktivnosti za razvijanje motoričkih sposobnosti šake, stopala, prstiju šake, prstiju stopala
- Aktivnosti jednoručnog bacanja malih predmeta
- Aktivnosti izvođenja pokreta miješanja, bojanja, pisanja, lomljenja, stiskanja mekih predmeta
- Aktivnosti kretanja unatrag, lijevo, desno, na prstima

SOCIO–EMOCIONALNI RAZVOJ

- Slobodan izbor različitih sadržaja i aktivnosti
- Razvijanje igre na spontan i izbor djeteta
- Organizacija prostora i materijalnih uvjeta za slobodnu i spontanu igru
- Životno – radne aktivnosti u okviru međusobne suradnje
- Aktivnosti opažanja, izražavanja emocija
- Igre oponašanja
- Aktivnosti upoznavanja osnovnih pravila komunikacije među ljudima
- Aktivnosti sa natjecateljskim elementima
- Životno radne aktivnosti u okviru suradnje s članovima uže obitelji
- Praktično radne aktivnosti u suradnji sa užom socijalnom sredinom

SPOZNAJNI RAZVOJ

- Aktivnosti za razvijanje spoznaje o svrsi navika i navika u području brige za sebe i okolinu
- Samostalne i praktične aktivnosti i igre oponašanja u području održavanja osobne higijene, brige za okolinu, pravilne prehrane, pripremanje i posluživanje hrane
- Praktične aktivnosti i eksperimentalne igre u području prilagođavanja čovjeka prirodnom okruženju i korištenju elemenata prirodnog okruženja
- Aktivnosti za razvijanje specifičnih intelektualnih sposobnosti
- Aktivnosti neposrednog praktičnog opažanja osobina određenog objekta ili pojave

- Aktivnosti za razvijanje komuniciranja i manipuliranja s objektima u odnosu na specifične osobine
- Aktivnosti opažanja osobina biljnog i životinjskog svijeta, prirodnih pojava
- Aktivnosti za razvijanje spoznaje o uzročno – posljedičnom odnosu unutar prirodnih pojava
- Aktivnosti za razvijanje spoznaje o sveukupnom odnosu elemenata prirodnog okruženja uključujući i čovjeka
- Aktivnosti za razvijanje intelektualne sposobnosti operiranja brojčanim i količinskim odnosima
- Aktivnosti za razvijanje sposobnosti prostorne orijentacije i operiranja prostornim odnosima
- Aktivnosti za razvijanje sposobnosti razlikovanja i manipuliranja oblicima
- Aktivnosti za razvijanje sposobnosti korištenja usvojenih obavijesti i spoznaja o novim situacijama
- Aktivnosti za razvijanje spoznaje o mjerama, brojevima, osnovnih elementarnih matematičkih predodžaba
- Aktivnosti za provođenje preventivnog programa zlorabe sredstava ovisnosti
- Aktivnosti za provođenje programa za ljudska prava
- Aktivnosti za stjecanje spoznaja o značajnim zanimanjima i radu ljudi
- Aktivnosti za stjecanje spoznaja o prometno kulturi

GOVOR, KOMUNIKACIJA, IZRAŽAVANJE I STVARALAŠTVO

- Aktivnosti za razvijanje receptivnog govora
- Aktivnosti pričanja i prepričavanja, opažanja, priča i događanja
- Aktivnosti izražavanja naloga i prenošenja usmenih poruka
- Aktivnosti odgovaranja na pitanja
- Aktivnosti s uvođenjem novih riječi i složenijih konstrukcija rečenice
- Aktivnosti razgovora i prepričavanja zamišljenih situacija
- Aktivnosti za primanje i slušanje poruka
- Aktivnosti sa scenskom lutkom
- Aktivnosti za razvijanje ekspresivnog govora
- Razgovor o aktualnim događanjima u djetetovoj užoj i široj socijalnoj sredini
- Prepričavanje po slikovnici, , slici
- Aktivnosti govorenja s naglaskom na korištenju različitih glagolskih oblika

- Aktivnosti govorenja s upotrebom glasovno složenijih riječi, specifičnih glasova
- Aktivnosti sa jasnim izgovorom riječi i rečenica
- Aktivnosti sa izražajnim govorom
- Aktivnosti govorenja s upotrebom glasovno složenijih riječi
- Aktivnosti pjevanja
- Aktivnosti za razvijanje slušne osjetljivosti
- Aktivnosti govorenja i pjevanja jačinama i visinama ljudskog govora i pjevanja
- Aktivnosti glazbenog pamćenja i reproduciranja
- Aktivnosti izvođenja glazbe sa različitim glazbalima i prepoznavanja zvukova
- Aktivnosti izražavanja govorom tijela
- Plesne, pantomimike, dramske aktivnosti
- Aktivnosti likovnog i kreativnog izražavanja i stvaranja
- Aktivnosti crtanja, slikanja, otiskivanja različitim sredstvima
- Aktivnosti modeliranja prema predlošku, rukama, glinamolom, različitim materijalima, kolažom
- Aktivnosti kreativnog izražavanja i stvaranja glazbom i govorom
- Aktivnost produciranja glazbe na različitim glazbalima
- Aktivnosti scenskog izražavanja
- Aktivnosti pjevanja, produciranja priča
- Aktivnosti kreativnog izražavanja i stvaranja govorom
- Aktivnosti scenskog izražavanja
- Aktivnosti produciranja priča, dovršavanje priča, izmišljanje priča na određenu temu, unošenje novih detalja u priču
- Aktivnosti dramatizacije priče, dodavanje emocionalnih osobina likovima

4.5.6 Sadržaji

- Kretanje po pravoj liniji, kretanje po kružnoj liniji, po niskoj gredi, između položenih štapova između užadi
- Kretanje po mekšoj strunjači, neravnoj površini, uz blage kosine u prirodi
- Provlačenje kroz penjalicu, ispod stola, između prirodnih prepreka
- Guranje predmeta nogom, poskakivanje, sunožno, u mjestu, skokovima
- Bacanje loptica i sitnijih predmeta
- Bacanje i hvatanje lopte s jednom i dvije ruke
- Premještanje predmeta različitih oblika, veličina i težina

- Bacanje i hvatanje lopte s jednom i dvije ruke, bacanje lopte u cilj, kotrljanje valjkastih predmeta, penjanje uz pomoć ruku
- Crtanje običnom olovkom, kredom bojanje većom kistom, crtanje štapom u pijesku ili snijegu
- Hodanje na prstima pravolinijski i u krug
- Hodanje po pijesku ili šljunku bosih nogu, hvatanje prstima nogu papir, tkaninu, spužvu
- Priče i tekstovi, recitacije, brojalice
- Lutkarske igre i improvizacije
- Didaktičke i ostale govorne igre
- Igre slušanja
- Prepoznajemo i imenujemo predmete
- Peremo ruke, lice, igramo se sapunom, češljamo se, oblačimo
- Postavljamo i serviramo stol za jelo, namještamo krevet
- Prepoznajemo prometna sredstva
- Imenujemo predmete i njihovu primjenu
- Igre oponašanja
- Igre razgovora
- Igre domišljanja
- Eksperimentalne igre
- Brinemo o biljnom i životinjskom okruženju
- Opažamo prirodne pojave
- Brojimo i uspoređujemo
- Igre prepoznavanja predmeta po verbalnom opisu i taktilnim osjetilima
- Igre domišljanja

4.6 ŠESTA I SEDMA GODINA ŽIVOTA

4.6.1 Tjelesni i psihomotorni razvoj

- Rad na razvijanju motoričkih sposobnosti šake i prstiju šake
- Rad na razvijanju i jačanju mišića šake i prstiju šake
- Rad na razvijanju funkcije zgloba šake
- Rad na razvijanju finih motoričkih sposobnosti prstiju šake
- Rad na razvijanju okulomotorne koordinacije

- rad na razvijanju koordinacije pokreta ruku kod simultanih i ritmičkih pokreta
- Rad na razvijanju koordinacije pokreta nogu kod sporog i brzog kretanja
- Rad na razvijanju koordinacije pokreta cijelog tijela, istovrsnih ekstremiteta
- Rad na razvijanju sposobnosti taktilnog osjeta i orijentacije u prostoru u odnosu na vlastito tijelo
- Rad na razvijanju sposobnosti taktilnog osjeta ekstremiteta
- Rad na razvijanju sposobnosti taktilnog osjeta cijelim tijelom
- Rad na razvijanju sposobnosti orijentacije u odnosu na vlastito tijelo uz vizualnu percepciju
- Rad na razvijanju sposobnosti orijentacije u prostoru na vlastito tijelo bez vizualne percepcije
- Rad na razvijanju sposobnosti ravnoteže
- Rad na razvijanju sposobnosti ravnoteže tijela kod trčanja, kod balansiranja, kod različitih oblika kretanja kod svladavanja prepreka
- Rad na razvijanju tjelesne izdržljivosti
- Rad na jačanju ekstremiteta
- Mišića ramenog i karličnog pojasa
- Rad na razvoju pravilnog disanja
- Briga za tjelesno zdravlje
- Provjetravanje prostorija zbog osiguravanja pravilnih mikroklimatskih uvjeta
- Rad na pravilnoj izmjeni statičkih i dinamičkih aktivnosti
- Rad na pravilnom odijevanju djece u suradnji s roditeljima
- Sistematski nadzor nad zdravljem djece u suradnji sa zdravstvenim stručnjacima

4.6.2 Socio–emocionalni razvoj

- Utjecaj na razvoj emocionalne stabilnosti – proces spoznavanja, prihvaćanja i slobodnog izražavanja vlastite osobnosti djeteta
- Stvaranje uvjeta koji omogućavaju slobodno izražavanja osobnosti djeteta
- Uočavati i uvažavati individualne potrebe djeteta
- Pozitivno potkrepljivati spontanost, samoinicijativnost i adekvatnost reakcija djeteta
- Ukazivanjem povjerenja, poticanjem i pozitivnim potkrepljivanjem razvijati spoznaju o važnosti i mjestu svakog djeteta u socijalnoj sredini
- Ostvariti uvjete za razvijanje osjećaja ugođe kod djeteta u toku boravka u ustanovi

- Rad na razvijanju socijalizacije djeteta
- Ostvarivanje uvjeta za razvijanje osjećaja povjerenja i intimnih odnosa djeteta – djeteta, djeteta – odgojitelj
- Vlastitim modelom razvijati osjećaj slobode i važnosti izražavanja emocija prema drugima
- Omogućavati samostalno rješavanje socijalnih konflikata s povremenim usmjeravanjem socijalnih interakcija
- Rad na rješavanju sukoba bez konflikata
- Javno prezentiranje normi ponašanja u vrtiću koje djeteta treba uvažavati
- Rad na razvijanju spoznaje i navike pravilne komunikacije u području djetetove komunikacije sa članovima socijalne sredine
- Rad na razvijanju spoznaje i navika u području karakteristika i pravila socijalnih odnosa u obitelji, s prijateljima, poznanicima
- Rad na razvijanju spoznaje o funkciji članova šire socijalne zajednice s aspekta njihovih zanimanja
- Rad na razvijanju spoznaje i navika u području društvenih normi prihvatljivog i neprihvatljivog ponašanja
- Rad na razvijanju spoznaje i navika s obzirom na instituciju obveza i odgovornosti

4.6.3 Spoznajni razvoj

- Rad na razvijanju spoznaje o svrsi i navikama u području brige za sebe i okolinu
- Razvijanje spoznaje i navika u području osobne higijene i urednosti, u području zdravstvene preventive, području pravilne prehrane, području brige za osobne stvari i ostale stvari prostora dnevnog boravka, vrtića, u području brige za prirodno okruženje
- Rad na razvijanju intelektualnih sposobnosti djeteta
- Razvijanje spoznaje i percepcije karakteristike, funkcije, različitosti u odnosima predmeta, pojava i ponašanja
- Razvijanje spoznaje o specifičnim karakteristikama, funkcije, različitosti u odnosima predmeta, pojava i ponašanja
- Razvijanje spoznaje o specifičnim karakteristikama predmeta u kategorijama: oblika, veličine, boje, nijanse, kakvoće materijala

- Razvijanje sposobnosti i spoznaje o mogućnostima manipuliranja predmeta i njihovog kombiniranja s obzirom na njihove specifične karakteristike u naznačenim kategorijama
- Razvijanje spoznaje u funkciji i elementima složenih naprava koje služe čovjeku
- Razvijanje intelektualnih sposobnosti operiranja količinskim, prostornim i vremenskim odnosima
- Rad na razvijanju sposobnosti jednostavnih numeričkih operacija
- Rad na razvijanju sposobnosti operiranja težinskim odnosima, zapreminskim odnosima, dužinskim odnosima, kategorijama oblika
- Rad na razvijanju sposobnosti prostorne orijentacije u odnosu na vlastito tijelo i u odnosu na elemente u prostoru
- Rad na razvijanju sposobnosti operiranja vremenskim pojmovima i jedinicama
- Razvoj spoznaje o elementima prirodnog okruženja i njihovim odnosima
- Razvoj spoznaje o elementima biljnog i životinjskog svijeta
- Razvoj spoznaje o prirodnim pojavama
- Razvoj spoznaje o osnovnim geografskim pojmovima
- Razvoj sposobnosti složenim misaonim operacijama
- Razvoj sposobnosti klasifikacije i kombiniranja prema opaženim karakteristikama predmeta, pojava i ponašanja
- Razvoj sposobnosti jednostavnog uzročno – posljedičnog zaključivanja u konkretnoj i zamišljenoj situaciji
- Razvoj sposobnosti induktivnog i deduktivnog zaključivanja

4.6.4 Govor, komunikacija; izražavanje i stvaralaštvo

- rad na podržavanju i poticanju samoinicijativnosti u imenovanju i opisivanju promatranog predmeta, pojava, zbivanja i radnje
- rad na poticanju upotrebe složenih rečenica i apstraktnih pojmova
- Rad na razvijanju sposobnosti konstrukcije rečenice uz korištenje zamjenica, prijedloga, priloga, veznika
- Vlastitim govornim modelom kod djece razvijati upotrebu gramatički pravilnog književnog jezika
- rad na razvijanju sposobnosti slušnog razlikovanja glasova govora
- Rad na razvijanju pravilnog izgovora glasova i rečenica kod djeteta
- Rad na stvaralačkom stvaranju i izražavanju

- Rad na stvaralačkom stvaranju i izražavanju crtanjem i slikanjem, govorom, modeliranjem, kolažom, kaširanjem, PNM-om, tjelesnim pokretima, glazbom

4.6.5 Aktivnosti

TJELESNI I PSIHOMOTORNI RAZVOJ

- Aktivnosti za razvijanje motoričkih sposobnosti šake i prstiju šake
- Aktivnosti modeliranje line, snijega, plastelina, tijesta
- Aktivnosti podizanja prstima i nošenje
- Aktivnosti crtanja, slikanja, izrezivanja, lijepljenja
- Aktivnosti manipulacije sitnim predmetima
- Aktivnosti imitiranja pokreta sviranja na tipkama
- Aktivnosti za razvijanje koordinacije pokreta
- Aktivnosti simultanih i ritmičkih pokreta s pomagalima uz muziku
- Aktivnosti trčanja, kretanja unazad, unaprijed, u stranu, u krug, svladavanja prepreka penjanjem, spuštanjem, provlačenjem
- Aktivnosti za razvijanje sposobnosti ravnoteže
- Aktivnosti kretanja po suženoj podlozi, ravnoj crti, usko postavljenih predmeta, po povišenoj podlozi, po podlozi koja se ugiba
- Aktivnosti kretanja uz nošenje nestabilnih predmeta
- Aktivnosti za razvijanje tjelesne izdržljivosti
- Aktivnosti nošenja, podizanja, vučenja predmeta
- Aktivnosti trčanja na kratke dionice
- Aktivnosti kretanja u skokovima, čučnjevima
- Aktivnosti vježbanja pravilnog disanja

SOCIO-EMOCIONALNI RAZVOJ

- Slobodan izbor različitih sadržaja i aktivnosti
- Razvijanje igre na slobodan i spontani izbor djeteta
- Igre za upoznavanje prostora skupine, igrališta, namjene alata, uređaja i pribora, prijatelja, međusobne suradnje i pomoći
- Društvene igre različitih sadržaja
- Aktivnosti opažanja, suradnja, izražavanje emocija, različita emocionalna stanja, verbalno izražavanje

- Aktivnosti zajedničkog djelovanja i elaboriranja svrhe suradničkih odnosa
- Didaktičke aktivnosti opažanja i pojmovnog označavanja karakteristika predmeta, pojava i ponašanja
- Socijalne aktivnosti i igre oponašanja za razvijanje i usvajanje pravila kvalitetnih socijalnih odnosa
- Životno radne aktivnosti u okviru suradnje s članovima uže i šire obiteljske i socijalne sredine
- Doživljavanje, razumijevanje i reagiranje s obzirom na emocionalna stanja ljudi
- Aktivnosti u cilju razumijevanja svrhe suradničkih socijalnih odnosa u određenim zajedničkim aktivnostima
- Aktivnosti s elementarnim individualnim i zajedničkim kompetencijama, obvezama i odgovornosti djeteta
- Aktivnosti opažanja, sudjelovanja i prorađivanja u području izražavanja emocija, emocionalnih stanja i ponašanja
- Aktivnosti za razvijanje spoznaje o pravilnoj socijalnoj komunikaciji i o primjerenom ponašanju

SPOZNAJNI RAZVOJ

- Aktivnosti u cilju razvijanja spoznaje o svrsi i navici u području brige za sebe i okolinu
- Individualne i zajedničke aktivnosti i igre oponašanja sa sadržajima na temu osobne higijene i brige za osobne stvari i prostor boravka djeteta
- Individualne i zajedničke aktivnosti i igre oponašanja sa sadržajima na temu navika u preventivi za tjelesno zdravlje djece
- Individualne i zajedničke aktivnosti i igre oponašanja u području vještina i navika potrebnih za sigurnost djeteta
- Intelektualne aktivnosti
- Didaktičke igre različitih sadržaja
- Aktivnosti opažanja specifičnih karakteristika predmeta, pojava, ponašanja, u kategorijama oblika, boji nijansi, veličina, različitosti u odnosima predmeta pojava i ponašanja
- Aktivnosti manipuliranja i kombiniranja predmeta
- Aktivnost razumijevanja i manipuliranja složenih naprava koje služe čovjeku
- Aktivnosti operiranja osnovnim težinskim, veličinskim, dužinskim odnosima

- Aktivnosti opažanja karakterističnih prirodnih pojava
- Aktivnosti induktivnog, deduktivnog i divergentnog zaključivanja

GOVOR, KOMUNIKACIJA, IZRAŽAVANJE I STVARALAŠTVO

- Govorne aktivnosti
- Razgovori
- Priče i prepričavanja
- Pitalice, poslovice, zagonetke, brzalice, brojalice
- Leksičke igre
- Igre zamišljanja i rimovanja riječi
- Aktivnosti za razvijanje slušne osjetljivosti i glazbenog sluha
- Aktivnosti za razvijanje slušne osjetljivosti
- Aktivnosti govorenja i pjevanja jačinama i visinama ljudskog govora i pjevanja
- Aktivnosti korištenja i prepoznavanja različitih izvora zvuka i verbalno objašnjenje
- Aktivnosti izvođenja glazbe sa različitim glazbalima
- Aktivnosti izražavanja govorom tijela
- Plesne, dramske aktivnosti
- Izražavanje govorom ruku, lica, cijelog tijela
- Aktivnosti likovnog kreativnog izražavanja crtanjem, pisanjem, modeliranjem, kolažom
- Aktivnosti kreativnog izražavanja i stvaranja govorom

4.6.6 Sadržaji

- Kretanje po pravoj liniji, kretanje po kružnoj liniji, po niskoj gredi, između položenih štapova između užadi
- Kretanje po mekšoj strunjači, neravnoj površini, uz blage kosine u prirodi
- Provlačenje kroz penjalicu, ispod stola, između prirodnih prepreka
- Guranje predmeta nogom, poskakivanje, sunožno, u mjestu, skokovima
- Bacanje loptica i sitnijih predmeta
- Bacanje i hvatanje lopte s jednom i dvije ruke
- Premještanje predmeta različitih oblika, veličina i težina
- Bacanje i hvatanje lopte s jednom i dvije ruke, bacanje lopte u cilj, kotrljanje valjkastih predmeta, penjanje uz pomoć ruku

- Crtanje običnom olovkom, kredom bojanje većom kistom, crtanje štapom u pijesku ili snijegu
- Koturanje i kolutanja oko uzdužne osi s ispruženim rukama i nogama ,s mjesta povezano sa skokom
- Šetnje i promatranja u prirodi
- Trčanja u prirodi od 10 min
- Sakupljanje kamenčića, slamki, lišća, sa naglaskom na estetski izgled o tematsko određenje rada
- Hodanje na prstima pravolinijski i u krug
- Hodanje po pijesku ili šljunku bosih nogu, hvatanje prstima nogu papir, tkaninu, spužvu
- Priče i tekstovi, recitacije, brojalice
- Lutkarske igre i improvizacije
- Didaktičke i ostale govorne igre
- Igre slušanja
- Prepoznajemo i imenujemo predmete
- Peremo ruke, lice, igramo se sapunom, češljamo se, oblačimo
- Postavljamo i serviramo stol za jelo, namještamo krevet
- Prepoznajemo prometna sredstva
- Imenujemo predmete i njihovu primjenu
- Igre oponašanja
- Igre razgovora
- Igre domišljanja
- Eksperimentalne igre
- Brinemo o biljnom i životinjskom okruženju
- Opažamo prirodne pojave
- Brojimo i uspoređujemo
- Igre prepoznavanja predmeta po verbalnom opisu i taktilnim osjetilima
- Igre domišljanja
- Igre s pjevanjem ili uz glazbu, ritam

4.7 PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA

Prema Pravilniku o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću (NN, br. 83/01.) u vrtiću će se voditi slijedeća dokumentacija:

- Matična knjiga djece,
- Pedagoška dokumentacija skupine: tromjesečni plan i program odgojno- obrazovnog rada, dnevne pripreme i zapažanja i planirane zajedničke aktivnosti djece,
- Imenik djece,
- Evidencija dnevne prisutnosti djece,
- Ljetopis Vrtića,
- Godišnji plan i program odgojno- obrazovnog rada,
- Godišnje izvješće o ostvarivanju Godišnjeg plana i programa,
- Program stručnog usavršavanja,
- Dosje djece s posebnim potrebama,
- Knjiga zapisnika: za sastanke upravnih vijeća, odgojiteljskih vijeća, internih stručnih aktiva i radnih dogovora, roditeljskih sastanaka (za svaku vrstu sastanka vodi se posebna knjiga).
- Kao dodatna dokumentacija prema suvremenim metodama i oblicima rada, koristit će se foto i video zapisi, mape s radovima djece, posebne bilješke i praćenja djece, suradnja s roditeljima.

4. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE

Programi zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane ostvarivat će se sukladno programskoj orijentaciji Ministarstva zdravlja Republike Hrvatske. Sve zadaće i mjere ovog poglavlja koncipirane su u skladu s Programom zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane djece u dječjim vrtićima kao osnovnog zdravstvenog dokumenta u djelatnosti predškolskog odgoja.

Bitne zadaće:

1. Sustavno praćenje rasta i razvoja djece
2. Prehrana djece prema važećim standardima i propisima
3. Prilagodba prehrane kod djece sa zdravstvenim poteškoćama
4. Provedba preventivnih mjera u cilju smanjenja pobola i ozljeda djece
5. Provođenje protuepidemijskih mjera u slučaju pojave zaraznih bolesti
6. Zdravstveni odgoj djece, djelatnika i roditelja

U programu rada ustanove posebna pozornost posvetit će se zdravstvenoj preventivi, skrbi i praćenju rasta i razvoja djece. Svako dijete će posjedovati zdravstveni karton i na taj način osigurat će se evidencija zdravstvenog stanja svakog djeteta. Nizom preventivnih mjera radit će se na sprječavanju mogućnosti prijenosa infekcija među djecom. Svi radnici su obvezni obavljati redovite zdravstvene preglede (higijensko-sanitarni pregledi) sukladno važećim propisima.

Pri planiranju i izradi jelovnika držat će se preporuka i smjernica Prehrambenog standarda za planiranje prehrane djece u dječjem vrtiću–jelovnici i normativi (2007.).

Raspored obroka:

- Doručak između 8.00 i 9.00 sati,
- Jutarnja užina između 10.00 i 10.30 sati,
- Ručak oko 11.30 sati,
- Popodnevna užina oko 14.30 sati.

Djeca će svakodnevno, ovisno o vremenskim uvjetima, između doručka i ručka, boraviti na svježem zraku u šetnji ili dvorištu Vrtića.

Svakodnevno će se provoditi jutarnja tjelovježba, a djeca će moći vježbati na raznim rekvizitima i spravama koji se nalaze u Vrtiću i prostoru predviđenom za dvoranu vrtića i dvorištu Vrtića.

Dnevni odmor će se odvijati prema individualnim potrebama djece, a za djecu koja ne spavaju organizirati će se mirne aktivnosti.

5.1 PROVODIT ĆEMO I DRUGE MJERE:

- Spremište hrane mora udovoljavati propisima: lako čišćenje, provjetravanje i pranje, mreža na prozoru kao zaštita od kukaca i glodavaca, svakodnevno održavanje čistoće u skladu s važećim mjerama pranja i dezinfekcije
- Čišćenje, pranje i dezinfekcija prostorija za pripremu hrane obavlja se svakodnevno nakon što su završeni svi poslovi pripreme i raspodjele hrane, kao i pranje i spremanje posuđa
- Spremišta, sve radne prostorije u kojima se nalazi hrana moraju biti zaštićeni od glodavaca i zato treba ukloniti sve otpatke hrane, održavati opću higijenu i zaštitu
- U kuhinju ulazi samo kuhinjsko osoblje u propisanoj odjeći
- Tekućine za pranje, čišćenje i dezinfekciju držati na posebnom mjestu, označenom čitkom i vidljivom etiketom o sadržaju
- Zaposlenici koji spremaju i preuzimaju hranu moraju dva puta godišnje izvršiti sistematski sanitarni pregled, a oni koji poslužuju jedan put godišnje što im se upisuje u sanitarnu knjižicu
- Osobe koje rukuju hranom ne smiju do ozdravljenja raditi u kuhinji ako se oboljele od prehlade, angine, upale grla i dušnika, bronhitisa, imaju proljev, povraćaju ili imaju visoku temperaturu, rane ili ozljede na koži
- Evidenciju i provjeru rokova tečajeva i sanitarnih knjižica obavlja ravnateljica
- Zaposlenici koji rukuju s hranom moraju pažljivo održavati osobnu higijenu, a posebno čistoću ruku i noktiju–ne dozvoljava se nošenje nakita, dugih noktiju i laka te moraju imati prekrivenu i skupljenu kosu
- Zaposlenici moraju imati čistu odjeću tijekom rada s hranom koja se lako održava iskuhavanjem

- Higijensko-sanitarne uvjete prehrane nadzire sanitarna inspekcija ureda državne uprave u županiji
- Sigurnost hrane će se provoditi sustavom samokontrole temeljenim na načelima HACCP-a provedbom Zakona o hrani NN br. 81/13., Zakona o higijeni hrane i mikrobiološkim kriterijima za hranu NN br.81/13. Uredbe (EZ) br.178/02.
- Čišćenje, pranje i dezinfekcije uređaja, pribora, opreme, radnih površina, podova i zidova provodit će se sukladno Planu higijenskog održavanja prema HACCP sustavu
- zaposlenici koji će raditi na održavanju higijene i čišćenju prostora prisustvovat će edukacijama o čišćenju prema HACCP sustavu
- dezinfekciju i čišćenje svih površina u vrtiću vršit će spremačica
- dezinfekcija i čišćenje površina u sobama dnevnog boravka: (krevetići, stolovi, stolice, ormari, police, vrata, prozori, staklene površine, koševi za otpatke, zavjese, radijatori, tepisi, zidne obloge i podne površine)
- površine koje zahtijevaju brisanje prašine brisat će se vlažnom krpom
- dezinficiranje svih površina vršit će se klornim preparatom
- dezinfekcija i čišćenje površina u garderobama: (podne površine, zidne obloge, police za jakne, prostor za cipele, drvene klupice, rasvjetna tijela)
- dezinfekcija i čišćenje površina u sanitarnim prostorima (podovi, zidne pločice, police, umivaonici i slavine, toalet, pregrade oko toaleta, vrata, tuš kade, kante za otpatke, kutije za ručnike za jednokratnu upotrebu, dozatori za tekući sapun)

Radnici dječjeg vrtića (svi) imaju obvezu u sklopu redovitih programa odgojno obrazovnog rada s djecom, naročitu pozornost posvetiti odgoju djece u odnosu na čuvanje, zaštitu i unapređivanje čovjekova okoliša. Vrtić će samostalno, ali i u suradnji s roditeljima, drugim vrtićima, tijelima uprave i lokalne samouprave, djelovati u cilju oplemenjivanja radnog prostora i okoliša vrtića, ljepote i ekološki čistog izgleda mjesta u kojem živimo.

5.2 ZDRAVSTVENA DOKUMENTACIJA

Od zdravstvene dokumentacije vodit će se (Pravilnik o obrascima zdravstvene dokumentacije djece predškolske dobi i evidencija o dječjem vrtiću (NN, br. 114/02.):

- Zdravstveni karton za svako dijete u koji će se umetati potvrda o obavljenom sistematskom zdravstvenom pregledu djeteta prije upisa u vrtić, te potvrde o obavljenom zdravstvenom pregledu nakon izostanka zbog bolesti,
- Evidencija o zdravstvenom odgoju,
- Evidencija o higijensko-epidemiološkom nadzoru,
- Evidencija o sanitarnom nadzoru,
- Evidencija epidemioloških indikacija,
- Evidencija ozljeda,
- Evidencija antropometrijskih mjerenja (na početku i kraju pedagoške godine)

5. NAOBRAZBA I USAVRŠAVANJE ODGOJNIH DJELATNIKA

Bitne zadaće:

- Intenzivno raditi na stručnom jačanju odgojitelja, ravnatelja, stručnog tima za samostalnu i kompetentnu prezentaciju vlastitih postignuća u odgojno-obrazovnom radu
- Preuzeti odgovornost za poboljšanje kvalitete rada cijelog vrtića
- Razvijati introspekciju i konstruktivnu kritiku vlastitog rada, ali i rada cijelog tima u svrhu poboljšanja odgojno obrazovnog rada

Osnovni cilj rada na unapređivanju obrazovanja i stručnog usavršavanja je stjecanje suvremenih teorijskih i praktičnih znanja, vještina i navika u skladu s naravi posla, potrebama djece i roditelja te potrebama Vrtića. S tim u svezi, osiguravat ćemo uvjete za stručno osposobljavanje, stručno usavršavanje, cjeloživotno učenje i profesionalno razvoj i napredovanje svih zaposlenika te implementiranjem profesionalnih znanja, sposobnosti i vještina, unapređivati cjelokupni kontekst života i rada u Vrtiću. U svezi s navedenim, obrazovanje i stručno usavršavanje ostvarivati će se pružanjem podrške i usmjeravanju sposobnosti i potencijala radnika, stvaranjem uvjeta za stručnim usavršavanjem odgojitelja i ostalih radnika kroz dostupnost, kontinuiranost i raznolikost s obzirom na sadržaje i oblike stručnog usavršavanja i cjeloživotnog učenja. Na temelju rezultata kontinuiranog procesa profesionalnog i osobnog razvoja, reflektiranja o vlastitoj praksi i praksi drugih, zajedničkoj evaluaciji koja se zasniva na objektivnim pokazateljima, otvorenoj, tolerantnoj i demokratskoj raspravi s argumentima pridonosit ćemo pozitivnim učincima rada Vrtića. Osnovne zadaće stručnog usavršavanja u pedagoškom radu su jačanje profesionalnih i osobnih kompetencija u planiranju, razvijanju, ostvarivanju i vrednovanju programa odgojno-obrazovnog rada. Stručno usavršavanje provodit ćemo u različitim organizacijskim oblicima:

- individualno stručno usavršavanje
- kolektivno stručno usavršavanje u ustanovi i izvan ustanove

Ciljevi i zadaće na unapređivanju obrazovanja i stručnog usavršavanja provodit će se kroz različite oblike provedbe:

- Održavanja sastanaka stručne radne grupe (ravnateljica, pedagog, edukacijski rehabilitator, te odgojitelji)

- Održavanja sjednica odgojiteljskog vijeća
- Individualnog stručnog usavršavanja
- Skupnog stručnog usavršavanja u vrtiću (stručni aktivni, radionice)
- Skupnog stručnog usavršavanja izvan vrtića (stručni skupovi; ravnatelja i stručnih suradnika, odgojitelja i pripravnika, savjetovanja, aktivni, skupovi za odgojitelje u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje, stručno-znanstveni skupovi, seminari, radionice..)
- Stručna putovanja
- Stručna literatura i časopisi

Interni stručni skupovi provoditi će se jednom mjesečno. Svaki mjesec će jedna od odgojiteljica ili u paru pripremiti i izložiti odabranu temu ostalim djelatnicima. Tema će se birati po trenutnim potrebama za novim spoznajama ili po interesima većine odgojitelja. Pratiti ćemo katalog stručnih usavršavanja putem web stranice i na vrijeme se prijavljivati za sudjelovanje.

Stručna literatura nabavlja se tijekom godine putem ponuda i prisustvovanja raznim savjetovanjima i simpozijima, te prema financijskim mogućnostima, pazeći da se fond stalno obogaćuje i stalno prati stručna periodika.

6.1 OBLICI USAVRŠAVANJA

6.1.1 Odgojiteljska vijeća:

- Godišnje izvješće o radu vrtića
- Izvješće o pregledu pedagoške dokumentacije i permanentne izobrazbe i usavršavanja
- Izvješće o planu upisa djece u vrtić
- Godišnji plan i program rada vrtića
- Sastanci stručne radne grupe tijekom godine (dogovori oko organizacije i ostvarenja programa)
- Organizacija kraćih programa (škola športa, stranih jezika, predškola)
- Izvješća sa seminara i aktivna
- Obilježavanje svečanosti i blagdana
- Organizacija i realizacija završne priredbe s predškolcima
- Zapažanja i osvrt na realizaciju odgojno obrazovnog rada tijekom godine
- Informacije o tekućim promjenama i događanjima iz pedagoške prakse

- Skupno stručno usavršavanje:
- U vrtiću kroz unapređivanje komunikacijskih vještina–radionica
- Rad na osnaživanju timova te motivaciji svakog člana da iz svoje uloge daje maksimum potreban za realizaciju postavljenih ciljeva i zadata
- Produljivanje zadaće o timskom radu kao neminovno potrebnom u funkcioniranju vrtića kao ustanove na zadovoljstvo svih sudionika procesa
- Planiramo raditi na izgradnji partnerskog odnosa vrtića i roditelja

6. SURADNJA S RODITELJIMA

Kako su roditelji/skrbnici i odgojitelji osobe koje najintenzivnije skrbe o djetetu i njegovoj dobrobiti, nužno je je osigurati izravnu, kvalitetnu i ohrabrujuću komunikaciju. Roditelji i odgojitelji obavezuju se na redovito i cjelovito informiranje o djeci uz istodobnu obvezu tajnosti podataka (u odnosu izvan odgojno-obrazovnog procesa). Otvorena, podržavajuća i ravnopravna komunikacija roditelja djeteta, odgojitelja i ostalog osoblja u vrtiću ima zajednički cilj: primjereno odgovoriti na individualne razvojne potrebe djeteta i osigurati potporu njegovom cjelovitom razvoju. Kvalitetan partnerski odnos roditelja i odgojitelja ostvaruje se u uvjetima u kojima je roditeljima djece omogućeno provoditi vrijeme sa svojom djecom u odgojnim skupinama, praćenje i djelatno sudjelovanje u neposrednom odgojno-obrazovnom procesu te upoznavanju vlastite djece u drukčijem kontekstu od obiteljskog.

Vrtić će stvarati uvjete za poticanje roditeljskog djelatnog sudjelovanja u oblikovanju vizije ustanove te prilike za sudjelovanje roditelja u planiranju, realiziranju i evaluaciji odgojno-obrazovnog procesa. Težit ćemo suradničko partnerskim odnosima uz uzajamno poštovanje, prihvaćanje različitosti, ohrabivanje, podržavanje, aktivno slušanje i usklađeno odgojno-obrazovno djelovanje prema djetetu, a sve s ciljem djetetove aktualne i dugoročne koristi.

Obzirom da roditelji imaju potpuno pravo, ali i obvezu sudjelovati u odlukama koje se tiču odgoja, brige i obrazovanja njihove djece intenzivno će se raditi na uspostavi partnerskih odnosa Vrtića i roditelja.

Partnerski odnosi će se ostvarivati na sljedeći način:

OBLICI	AKTIVNOSTI
Individualna suradnja:	inicijalni razgovori s novim roditeljima prije dolaska djeteta u vrtić, savjetodavni rad s roditeljima čija djeca prolaze težu prilagodbu na vrtić, edukacija roditelja o razvojnoj fazi u kojoj se njihovo dijete nalazi, edukacija roditelja o teškoćama koje se javljaju u pojedinoj razvojnoj fazi savjetodavni rad s roditeljima, pogotovo s onima koji imaju

	<p>djecu s teškoćama u razvoju</p> <p>informacije o eventualnoj potrebi logo tretmana djeteta</p> <p>edukacija roditelja o odgojno–obrazovnom radu</p> <p>svakodnevna suradnja i informiranje na relaciji odgojiteljica i roditelj</p>
Roditeljski sastanci:	<p>U vrtiću,</p> <p>Na razini odgojne skupine informativni sastanak o godišnjem planu i programu rada u skupini, tematski sastanci, radionice</p>
Kutići za roditelje:	<p>Informacije o djeci, obavijesti, ankete, kutije za prijedloge, dječju radovi, fotografije rada s djecom, fotografije s izleta, predstava, informacije o tome što su djeca danas radila u vrtiću, plakati, letci, stručni članci.</p>
Sudjelovanje roditelja u odgojno obrazovnom procesu:	<p>Izravno - boravak i neposredno uključivanje u rad skupine, posjet roditelju na radnom mjestu, zajednički izleti roditelja, djece i odgojiteljica, svečanosti, zajedničke akcije roditelja, djece i odgojiteljica.</p> <p>Posredno - donošenje pedagoški neoblikovanog materijala, sudjelovanje u izradi igračaka i drugih pedagoških materijala, akcije skupljanja, uređivanja vrtića i okoliša i sl.</p> <p>Ostalo- sudjelovanje u radionicama u Vrtiću, upućivanje roditelja na čitanje stručne literature i knjiga za djecu, pomoć u kontaktiranju ustanova specijaliziranih za pomoć djeci s teškoćama u razvoju.</p>

Uoči blagdana (Božić i Nova godina, Uskrs), Završnu svečanost, Dane kruha, Dječji tjedan i Maskenbal organizirat će se zajedničko druženje djece, roditelja i djelatnika Vrtića uz prigodan program. Roditelji će kontinuirano kroz cijelu godinu moći vrednovati program, izraziti svoja mišljenja i očekivanja, putem anketa i upitnika.

7. SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA

Senzibiliziranje lokalne zajednice, ali i šire društvene zajednice za potrebe ustanove, zajednička je zadaća kako zaposlenika ustanove tako i roditelja. Suradnja s lokalnom zajednicom ostvarivat će se kroz ciljane posjete planirane godišnjim planom i programom, kroz kulturne i društvene manifestacije i priredbe za obilježavanje državnih praznika i blagdana. Osim u Vrtiću i obitelji, djeca su također u interakciji s odraslima koji se bave različitim aktivnostima, a koja pomažu i utječu na zdrav djetetov razvoj. Potrebno je također surađivati s društvenim čimbenicima koji sudjeluju u unapređivanju i kvalitetnom provođenju svih programa vrtića.

SADRŽAJI	SURADNICI
1. Suradnja s lokalnom zajednicom radi obilježavanja važnih dana u godini, sudjelovanja na manifestacijama (manifestacija Berba grožđa), uključivanja u razne akcije (izložba likovnih radova vrtićke djece)...	Općina Ilok, udruge i dr. Centar za kulturu Ilok
2. Suradnja sa stručnim institucijama radi unapređivanja i kvalitetnog provođenja odgojno obrazovnog rada u Vrtiću	Agencija za odgoj i obrazovanje
3. Suradnja s putničkim agencijama radi organizacije posjeta za djecu	Ministarstvo znanosti i obrazovanja, stručna društva i druge institucije
4. Suradnja s osnovnom školama radi lakšeg prelaska i prilagodbe djece predškolske dobi na prvi razred osnovne škole	Pedagozi i učitelji razredne nastave OŠ
5. Suradnja sa sportsko-rekreacijskim centrima radi poludnevni i jednodnevni izleta, provođenje sportskog programa u vrtiću	Putničke agencije koje zadovoljavaju propisane uvijete, Sportske udruge
6. Suradnja s izdavačkim kućama radi obogaćivanja pisanih sadržaja u odgojno-obrazovnom radu	Prema interesima korisnika, Razni nakladnici (Slap, Školska knjiga i dr.)

7. Suradnja s ostalim dječjim vrtićima s okolnog područja radi stručnog usavršavanja i organiziranja kraćih programa te posjeta	Dječji vrtići Vukovarsko-srijemske županije, Osječko-baranjske županije
8. Suradnja sa stručnim institucijama radi zadovoljavanja i tretmana posebnih potreba djece (teškoće u razvoju, daroviti)	Centar za socijalnu skrb, Klikeraj, Udruga Leptirići i dr.
9. Crkve – župni uredi u Iloku, Tovarniku, Bapskoj	Obilježavanje vjerskih blagdana i drugih sadržaja
10. Dječje kazalište Branka Mihaljevića u Osijeku	Kazališne predstave za djecu vrtićke dobi

8. VREDNOVANJE PROGRAMA

Vrednovanje i praćenje odgojno–obrazovnog procesa pridonosi rastu kvalitete cjelokupnog programa rada vrtića. Vrednovanjem i samovrednovanjem pojedinac i ustanova mogu utvrditi stvarno stanje, uočiti nedostatke, ali i prednosti te na temelju toga odrediti strategiju za unapređivanje i pojedinca i ustanove.

Za procese vrednovanja i samovrednovanja potrebna je cjelovita suradnja svih zaposlenika ustanove, prihvaćajući pozitivne, ali i negativne kritike svojega djelovanja radi poboljšanja kvalitete cijeloga procesa i ustanove. Otkrivanjem sebe, svojega djelovanja, svoje odgojne prakse, ulažući želju i napor, pojedinac stječe vještinu kvalitetnog samovrednovanja.

Podizanje kvalitete odgojno - obrazovnog procesa u Vrtiću pratit će se na slijedeće načine:

- upitnike
- ankete
- foto i video dokumentaciju
- dokumentiranje ravnatelja, stručnih suradnika i odgojitelja
- refleksije
- tromjesečna i godišnja izvješća ravnatelja, stručnih suradnika i odgojitelja

8.1 VANJSKO VREDNOVANJE

Provodit će:

- Agencija za odgoj i obrazovanje,
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta,
- Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje te druga nadležna tijela
- nadležnim tijelima na kraju pedagoške godine šalje se godišnje izvješće o ostvarenom planu i programu

8.2 SAMOVREDNOVANJE PROGRAMA

Bitni čimbenici u procesu samovrednovanja cjelokupnog programa jesu: suradnički odnosi, kvalitetna komunikacija te zajedničko djelovanje ka istom cilju.

Metode samovrednovanja u vrtiću ćemo provoditi kroz:

- tjedno i mjesečno sastajanje odgojiteljica i ravnatelja gdje će se provoditi refleksija na snimke i fotodokumentaciju rada s djecom za osvješćivanje vlastita ponašanja te njegovo mijenjanje i unapređivanje.

9. POSEBNI PROGRAMI

9.1. Kraći program engleskog jezika

Cilj programa

- U djeci poticati osjećaj za engleski jezik i podržavati njihov interes na usvajanje osnovnog znanja jezika, što će im biti temelj za uspješno učenje u daljnjem životu
- utjecati na cjelovit razvoj djeteta
- razvijati osjetljivost za drugi fonološki sustav
- razvijati i postupno izražavanje na engleskom jeziku u okviru izraženih potreba prilagođeno dobi djeteta
- poticati djecu na upoznavanje i prihvaćanje rasnog identiteta drugih, prema načelima uzajamnog poštovanja, tolerancije i nenasilja
- upoznavati različite običaje i kulture pojedinih zemalja engleskog govornog područja.

Program kraćeg učenja engleskog jezika u Dječjem vrtiću „Crvenkapica“ će se realizirati uz poštivanje i uvažavanje djetetovih razvojnih mogućnosti i njegovih osobnih potreba i interesa, a s ciljem poticanja cjelovitog razvoja djeteta. Sadržaji će se odabirati na temelju pažljivog promatranja igre djeteta i njegovih mogućnosti. Izbor područja i sadržaja aktivnosti u svakom odgojnom području ovisi o cilju i zadacima programa te o dobi djeteta polaznika programa.

Program ranog učenja engleskog jezika polazit će dvije skupine po 20- ero djece. Skupine će biti mješovite u dobi djece od 3 do 6 godina života, kao što je i preporučljivo po suvremenim gledanjima na učenje, odgoj i obrazovanje u vrtićima. Program će se provoditi jednom tjedno u svakoj skupini, u trajanju od 45min izvan redovnog 10–satnog programa, tijekom pedagoške godine.. Uz odgojiteljicu-voditeljicu, djecu i roditelje u program i njegovo provođenje i vrednovanje će biti uključene i stručna suradnica - pedagoginja i ravnateljica vrtića. Program će biti financiran iz redovitog financiranja Vrtića i uplata roditelja u iznosu koji će Vrtić usuglasiti s Osnivačem. Program će provoditi posebno educirana odgojiteljica, Ana Govda.

Stručna dokumentacija vodit će se sukladno Pravilniku o vođenju pedagoške dokumentacije – imenik djece, evidencija pohađanja, plan i program rada, izvješća o radu, stručna literatura, roditeljski sastanci i suradnja s roditeljima, suradnja s okruženjem.

9.2. Program katoličkog vjerskog odgoja – integrirani

Program je integriran u redoviti program u odgojno-obrazovnoj skupini u kojoj je odgojiteljica u vjeri.

- Ciljevi programa

Cilj katoličko vjerskog odgoja je odgajati religioznu dimenziju odgoja djeteta i oplemeniti ju za jedine ljudske vrijednosti: savjest, intelekt, karakter, vjera, ljubav, nada i osobnost. U redoviti petosatni program integrirani su elementi katoličkog vjerskog odgoja, gdje se indirektno kroz igru u djetetu potiče ljubav prema istini, dobroti, životu. Tako se na spontan i blag način, poštujući dječju prirodu, njeguje i duhovna dimenzija djeteta.

- Način vrednovanja

- upitnici i evaluacijske liste za roditelje prije početka i nakon održanog ciklusa radionica

- evaluacija voditelja radionica nakon svake provedene radionice.

- Namjena programa

Program je namijenjen djeci čiji roditelji pisanom potvrdom iskažu suglasnost za provođenje katoličkog vjerskim odgoja.

- Nositelji programa

Educirana odgojiteljica, Katica Knezović, koja su završila teološko – katehetsko doškoloavanje za vjerski odgoj djece predškolske dobi.

10. GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA RAVNATELJA

PROGRAMSKI SADRŽAJ I VRIJEME REALIZACIJE

Programiranje

- izrada Godišnjeg plana i programa rada vrtića - rujan
- izrada vrtićkog Kurikuluma - rujan
- izrada Godišnjeg plana rada ravnatelja - rujan
- vršiti analizu rada i postignuća u pedagoškoj godini – tijekom godine
- izrada Godišnjeg izvješća o radu – lipanj/srpanj
- planiranje sjednica Odgojiteljskog vijeća – tijekom godine
- planiranje sastanaka stručnog tima – tijekom godine
- planiranje radnih dogovora, refleksija/timskih planiranja – tijekom godine
- planiranje stručnih usavršavanja u ustanovi i izvan nje – tijekom godine
- izrada programa sadržaja i aktivnosti za pojedine akcije i manifestacije u suradnji s osiocima istih - dogovorno s nosiocima
- planiranje sjednica Upravnog vijeća u suradnji s predsjednikom Upravnog vijeća – tijekom godine
- praćenje provedbe razvojnog plana Ustanove
- pružati podršku i pomoć u izradi planova i programa rada odgojitelja i stručnog suradnika – tijekom godine

Poslovi organiziranja rada Vrtića

- provesti javne upise za redovne programe i programe javnih potreba - svibanj, rujan, prosinac
- organizacija rada u novoj pedagoškoj godini - kolovoz i tijekom godine
- organizacija obilježavanja važnih datuma u suradnji sa lokalnom zajednicom - tijekom godine
- briga o odgovornom odnosu radnika prema imovini vrtića - tijekom godine
 - koordinirati rad svih skupina i djelatnika - tijekom godine
 - boraviti u područnim objektima prema potrebi - tijekom godine

- iniciranje inovacija i rad na unaprjeđenju odgojno-obrazovnog procesa - kontinuirano tijekom godine
- pripremljenim projektima sudjelovati na natječajima za donacije - tijekom godine
- pripremati dokumentaciju i rad u projektnim timovima za pripremu EU projekta - tijekom godine
- rad u povjerenstvu za pripravnike - tijekom godine

Savjetodavni rad

- sa svim djelatnicima vrtića u cilju pozitivne međusobne komunikacije i razvoja vrtića
- s pripravnicima odgojiteljima i stručnim suradnicima
- savjetovanje i suradnja sa vanjskim stručnjacima i ustanovama
- savjetovanje i suradnja s roditeljima (tijekom pedagoške godine)

Administrativno-upravni poslovi

- sklapanje ugovora o radu na određeno i neodređeno radno vrijeme - tijekom godine
- sklapanje ugovora o pružanju usluga vrtića s roditeljima - rujan
- sklapanje ugovora s dobavljačima - tijekom godine
- izrada plana korištenja godišnjih odmora - lipanj
- izdavanje rješenja o korištenju godišnjeg odmora
- izdavanje rješenja o ostalim primanjima (pomoći, jubilarne nagrade)
- praćenje primjene zakona i podzakonskih akata i stručno usavršavanje iz te tematike - tijekom pedagoške godine
- vođenje evidencije o radnicima i radnom vremenu radnika
- donositi odluke iz djelokruga rada

Financijsko-računovodstveni poslovi

- izrada prijedloga Financijskog plana Dječjeg vrtića Crvenkapica, Ilok za 2020./2021. godinu - listopad 2020.
- izrada plana razvojnih programa - listopad
- izrada plana nabave i izmjena plana nabave u suradnji s tajnikom i glavnom kuharicom - siječanj i tijekom godine

- izrada prijedloga izmjena i dopuna Financijskog plana Dječjeg vrtića Crvenkapica za 2020. - sukladno uputama upravnog odjela za financije
- pravovremena isplata materijalnih prava radnika prema kolektivnom ugovoru
- izrada polugodišnjeg i godišnjeg financijskog izvješća - tijekom pedagoške godine
- kontrola narudžbenica, dostavnica i računa
- dostava računa u knjigovodstvo i odobravanje isplata
- ispunjavanje izjave te upitnika o fiskalnoj odgovornosti - siječanj/veljača; lipanj

Suradnja

- ostvarivanje i unapređivanje suradnje sa roditeljima
- sudjelovanje na roditeljskim sastancima
- suradnja sa Gradonačelnikom i Gradskim vijećem
- Suradnja s Upravnim vijećem: - dogovarati dnevni red - pripremati materijale za sjednice - podnositi obrazloženja, izvješća, sudjelovati u radu - provoditi odluke
- suradnja s Upravnim odjelima Grada Iloka sukladno djelokrugu rada
- s Uredom državne uprave i županijskim odjelom za školstvo
- s nadležnim inspekcijskim službama
- s javnim ustanovama, poduzećima i udrugama u mjestu
- sa školama i vrtićima
- sa sindikatom
- s Ministarstvom znanosti obrazovanja i sporta
- s Agencijom za odgoj i obrazovanje
- s Osnovnim školama grada Iloka
- s Aktivom ravnatelja dječjih vrtića
- sa župnikom Župe sv. Ivana Kapistrana
- s Domom zdravlja, epidemiološkom službom
- s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje
- s Hrvatskim zavodom za mirovinsko osiguranje
- s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje (tijekom pedagoške godine)

Zastupanje i predstavljanje Ustanove

- zastupanje prema pozivima i potrebi
- zastupanje u javnim medijima

- prezentiranje ustanove na kongresima, konferencijama, seminarima, smotrama, priredbama
- prezentacija javnosti rada na internetskoj stranici vrtića (tijekom godine)

Stručno usavršavanje

- izraditi program stručnog usavršavanja u suradnji s ustanovama u okruženju (rujan)
- brinuti se o ostvarivanju plana stručnog usavršavanja
- sudjelovati u radu zajedničkih stručnih timova
- sudjelovati u radionicama , predavanjima, seminarima
- organizirati predavanja, radionice i seminare u vrtiću
- organizirati refleksivni praktikum i predavanja za pripravnike u našem vrtiću (tijekom godine)

Usavršavanje u ustanovi

- prisustvovati svim radionicama u organizaciji našeg vrtića i svim obveznim predavanjima za odgajatelje
- organizirati i voditi sjednice Odgojiteljskog vijeća

Izvan ustanove

- usavršavanje prema katalogu AZOO - tijekom godine

11. GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA STRUČNOG SURADNIKA PEDAGOGA

Osnovna zadaća je kontinuirano praćenje odgojno-obrazovnog procesa i rad na unapređenju istog temeljeno na holističkom pogledu na odgoj i obrazovanje i humanističko-pragmatističkom pristupu radu.

Zadaće rada pedagoga usmjerene su na rad s djecom, odgojiteljima, roditeljima, društvenim čimbenicima i stručnim timom.

PROGRAMSKE ZADAĆE PREDŠKOLSKOG PEDAGOGA

1. U ODNOSU NA DIJETE:

- pratiti proces prilagodbe novoupisane djece (vrijeme realizacije – rujan)
- pratiti i procjenjivati aktualne djetetove potrebe, pravodobnost i kvalitetu njihovog zadovoljavanja radi utvrđivanja primjerenosti organizacije djetetovog života i cjelokupnog odgojnog procesa s naglaskom na uvažavanje različitosti
- pratiti i procjenjivati primjerenost djetetove okoline njegovim razvojnim mogućnostima i aktualnim potrebama
- pratiti djetetovo ponašanje tijekom njegove interakcije s drugom djecom, odgojiteljima i drugim odraslim sudionicima procesa
- poticati i podupirati promjene koje omogućavaju zadovoljavanje djetetovih trajnih i aktualnih potreba – na razini vrtića, odgojne grupe, pojedinca
- sudjelovanje u promicanju odgojno-obrazovnih i organizacijskih uvjeta u cilju fleksibilnijeg zadovoljavanja potreba djece i uvažavanja individualnih različitosti
- nalaziti nove načine provedbe procesa (organizacijske, komunikacijske, materijalne) u svrhu zadovoljavanja djetetovih potreba
- ostvarivati neposredan kontakt s djecom radi obogaćivanja programa rada (svakodnevni neposredni pedagoški rad u odgojno-obrazovnom procesu)
- poticanje djece pred polazak u školu na području predčitačkih i predmatematičkih vještina

SURADNICI: odgojitelji, ravnatelj

2. U ODNOSU NA ODGOJITELJE:

- pomoć odgojitelju da prepozna i procijeni djetetove potrebe (izrada instrumentarija za praćenje, analiza postojećih kriterija za praćenje djetetova napredovanja i razine zadovoljavanja djetetovih potreba u odnosu na pojedine dijelove odgojno-obrazovnog procesa)
- pomoć u prikupljanju i raščlambi podataka dobivenih neposrednim promatranjem djeteta i podataka dobivenih od roditelja
- pomoć odgojiteljima u kreiranju poticajnog vremenskog, materijalnog i prostornog konteksta za povoljan djetetov razvoj i optimalno zadovoljenje njegovih potreba
- suradnja u pronalasku primjerenog modela organizacije rada u određenom slijedu (npr. raspored dnevnih aktivnosti tijekom programa, usklađivanje dnevnog ritma potrebama djece)
- prijedlozi (i pomoć pri organiziranju) za realizaciju programa u različitim vrtićkim prostorima, kao i izvan njega (češći izlasci u neposredno okruženje)
- pomoć u osmišljavanju poticajima i materijalima bogate stimulativne okoline za dijete (osmišljavanje i strukturiranje kutića ili centara aktivnosti)
- pomoć odgojiteljima u izboru prikladnih poticaja i sadržaja u skladu s uočenim potrebama, mogućnostima i interesima djeteta
- proširenje i bogaćenje programa sadržajima vezanim uz stvarne i aktualne interese djece (npr. provođenje projekata)
- pomoć u planiranju odgojno-obrazovnog rada na razini skupine i na razini vrtića
- sudjelovanje u radu timova odgojitelja
- pomoć odgojitelju u osvješćivanju nužnosti stalnog spoznavanja razine vlastite odgojne prakse, odmaka od rutine i otvorenosti prema novinama (promatranje, dijalog, osvješćivanje implicitne pedagogije, radionice i predavanja, refleksije)
- rad na osvješćivanju i stjecanju vještina timskog rada
 - sudjelovanje u organizaciji studentske prakse
- pomoć pri vođenju pedagoške dokumentacije
 - praćenje i stručna pomoć odgajateljima pripravnicima i odgajateljima mentorima
- vođenje dokumentacije o radu s odgojiteljima
- poticanje odgajatelja na korištenje što raznolikijih oblika suradnje s roditeljima
- stručno usavršavanje odgojitelja
- valorizacija rada odgajatelja te izrada izvješća

SURADNICI: odgojitelji, ravnatelj

VRIJEME REALIZACIJE: tijekom godine

3. U ODNOSU NA RODITELJE:

- provođenje inicijalnih razgovora prilikom upisa u vrtić (svibanj)
- informiranje novih roditelja o obilježjima institucionalnog odgoja i obrazovanja predškolske djece te posebnostima vrtića i skupine
- priprema roditelja za proces prilagodbe djeteta na vrtić/jaslice (rujan)
- svakodnevni kontakti s roditeljima, savjetodavni rad u rješavanju razvojne i odgojne problematike
- planiranje tematskih roditeljskih sastanaka i edukativnih radionica za roditelje (Razvojne osobine djeteta, Spremnost za školu, Utjecaj medija na predškolsko dijete, Partnerstvo obitelji i vrtića...)
- planiranje druženja i izleta s roditeljima
- poticanje i stvaranje uvjeta za sudjelovanje roditelja u odgojno-obrazovnom procesu
- informiranje roditelja o promjenama izvršenim na razini vrtića, odgojne grupe
- stvaranje uvjeta za roditeljske evaluacije vrtićkih programa, uvažavanje roditeljskih stavova i procjena te adekvatno djelovanje u tom smislu (izrada evaluacijskih upitnika)

SURADNICI: odgojitelji, roditelji

4. U ODNOSU NA DRUŠTVENE ČIMBENIKE:

- povezivanje s društvenim čimbenicima iz neposrednog vrtićkog okruženja u svrhu realizacije i obogaćivanja postojećeg programa u vrtiću (gradske ustanove i udruge)
- suradnja i izmjena iskustava s drugim vrtićima i odgojno-obrazovnim institucijama i ustanovama
- suradnja sa školskim stručnim suradnicima vezano uz upis djece u prvi razred (potrebna dokumentacija, roditeljski sastanci, posjet školi)
- suradnja s medijima u cilju predstavljanja postignuća struke te promicanja djelatnosti ranog odgoja i obrazovanja
- suradnja s ciljem usavršavanja odgojitelja i stručnih djelatnika vrtića (Agencija za odgoj i obrazovanje)

SURADNICI: odgojitelji, ravnatelj, društveni čimbenici

5. SURADNJA SA STRUČNIM TIMOM:

- sudjelovanje u formiranju skupina djece
- sudjelovanje u rasporedu odgojitelja po skupinama
- suradnja u postavljanju i ostvarenju osnovnih zadaća i poslova u Godišnjem planu i programu vrtića
- suradnja na usklađivanju plana i programa rada pedagoga s ravnateljem i odgojiteljima
- redoviti sastanci stručnog tima te planiranje svakodnevnih aktivnosti
- sudjelovanje u planu nabave opreme i didaktike te potrošnog didaktičkog materijala
- dogovaranje o zajedničkoj strategiji djelovanja u odnosu na aktualna zbivanja na razini vrtića
- stručna potpora ravnatelju u poštivanju pedagoških načela organizacije rada vrtića na mikro i makro razini (odabir i ustrojstvo prostora za pojedinu skupinu, odabir djelatnika za pojedinu skupinu, prijedlog ritma dnevnih aktivnosti)

SURADNICI: ravnatelj

VRIJEME REALIZACIJE: tijekom godine